

Forord

Det å gå fra å ha en idé til og faktisk forske på et fenomen man har observert kan for en ny masterstudent være en omfattende og hard prosess. Det var tider der hvor hver lille stein ble til et ras og problemene multipliserte seg isteden for å løse seg uansett hvor mye man jobbet med dem. I noen perioder regner det selv på skyfrie dager og på andre dager har man lyst til å gi opp, kaste alt i luften og rømme landet. Heldigvis, når man har gode mennesker rundt seg, så løser det meste seg. Et godt råd som ble plukket opp i denne perioden var: «Ikke forsøk å lag en hel vegg. Fokuser på hver enkel stein og veggen vil bygge seg selv». Fokuset ble skiftet til de små tingene, og før man visste ordet av det så satt man der med noe som lignet en ferdig oppgave. Det har hjulpet at musikk og ungdom er et utrolig spennende tema. Når resultatene begynte å vise seg, ble alle de tidlige morgenene og sene kveldene desto mer verdt det. Det er flere å takke for at denne masteroppgaven har blitt til:

- Skolen og respondentene som deltok i studien
- Hroar for å være en god og motiverende veileder
- Kyrre for å hjelpe med meg spørreskjema, metode og alt annet praktisk
- Ingebjørg som har støttet meg gjennom hele prosessen og hjulpet med korrekturlesing
- Mine foreldre som alltid har støttet meg
- Gode venner som alltid har vært positive og bidratt med interessante synspunkter
- Klassen for lange og morsomme kvelder på lesesalen

Dette har vært en lang prosess på godt og vondt der hvor både akademiske og personlige egenskaper har utviklet seg og jeg vet at denne tiden og kunnskapen ville jeg aldri vært foruten.

Espen Strømnes

Juni, 2013

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	4
INTRODUKSJON	5
TEORETISK BAKGRUNN	7
UNGDOMMERS TIDSBRUK	7
FRA BARNDOMSSSELVET TIL SELVSTENDIG UNGDOM	8
MUSIKKEN KOMMER INN I LIVET	9
UNGDOMMER BRUKER MUSIKK TIL HUMØR- OG EMOSJONSREGULERING	11
MUSIKK, EMOSJONER, SELV-IDENTITET OG MELLOMMENNESKELIGE RELASJONER	12
EN GJENNOMGANG AV NOEN TIDLIGERE TEORIER OM IDENTITET OG SELVET	14
TIDLIGERE TEORI OG EMPIRI OPPSUMMERT	20
NY TEKNOLOGI OG UTVIKLING AV HYPOTESER	22
<i>Hypotese 1 – Musikk er viktig for ungdommer.</i>	23
<i>Hypotese 2 – Musikk er viktig for ungdom på grunn av at det hjelper ungdommene med emosjonsregulering, selv-identitet og mellommenneskelige relasjoner.</i>	24
<i>Hypotese 3 – PC og internett er et viktig medie for hvordan ungdom bruker musikk, da spesielt med tanke på emosjonsregulering, selv-identitet og mellommenneskelig relasjoner.</i>	24
<i>Hypotese 4a: Det vil finnes kjønnsforskjeller i emosjonsregulering.</i>	24
<i>Hypotese 4b: Det vil finnes kjønnsforskjeller i måter å uttrykke seg gjennom musikk på.</i>	24
METODE	25
DELTAKERE	25
DESIGN AV SPØRRESKJEMA	25
PROSEDYRE	26
STATISTISK METODE	27
RESULTAT	28
DESKRIPTIV STATISTIKK	28
<i>Del 1: Basisspørsmål.</i>	28
Deskriptiv tabell 1: I løpet av en vanlig dag, hvor mange timer lytter du til musikk?	28
Deskriptiv tabell 2: Hvor interessert er du i musikk?	28
Deskriptiv tabell 3: Hvor ofte lytter du til musikk via PC?	29
Deskriptiv tabell 4: Hvor ofte bruker du Internett til å finne ny musikk/laste ned nye sanger?	29
Deskriptiv tabell 5: Hvor ofte bruker du streaming-programmer til musikklytting?	29
<i>Del 2-4: Interessante tendenser fra utvalgte påstander</i>	30
<i>Del 5: Grafer om musikksmak over tid</i>	31
Graf 1: Jeg har forandret musikksmak de to siste årene	31
Graf 2: Jeg har forandret musikksmak de siste seks månedene	31
Graf 3: Jeg har forandret musikksmak de siste to ukene	32
Graf 4: Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de to neste ukene	32
Graf 5: Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de neste seks månedene	33
Graf 6: Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de neste to årene	33
FAKTORANALYSER AV SPØRSMÅLENE I DEL 2, 3 OG 4 I SPØRRESKJEMAET	34
<i>Faktortabell 1: Faktoranalyse av spørsmål fra del 2 i spørreskjemaet</i>	34
<i>Faktortabell 2: Faktoranalyse av spørsmål fra del 3 i spørreskjemaet</i>	35
<i>Faktortabell 3: Faktoranalyse av spørsmål fra del 4 i spørreskjemaet</i>	36
BIVARIATE KORRELASJONSANALYSER MELLOM BASISSPØRSMÅL PÅ DEL 1 OG FAKTORER, OG MELLOM FAKTORENE I SEG SELV	37
<i>Korrelasjonstabell 1: Hvordan spørsmålene i del 1 korrelerer med faktorene</i>	37
<i>Korrelasjonstabell 2: Hvordan faktorene korrelerer med hverandre</i>	38
DEL 6: SVAR PÅ ÅPNE SPØRSMÅL	40
<i>Viktighet av musikk</i>	40
<i>Emosjonsregulering</i>	41
<i>Selv-identitet</i>	41
<i>Sosial identitet og mellommenneskelige relasjoner</i>	42

DISKUSJON	43
UNGDOMMERS TIDSBRUK PÅ MUSIKK	43
MUSIKKSMAK OG IDENTITET	46
ET NÆRMERE BLIKK PÅ SVAR FRA ÅPENT SPØRSMÅL	49
MUSIKK FYLLER FLERE ROLLER	52
EN NÆRMERE GJENNOMGANG AV FAKTORANALYSENE	54
TID BRUKT PÅ MUSIKK OG KORRELASJONER MED FAKTORER	56
HVORDAN UNGDOMMER BRUKER PC OG INTERNETT TIL EMOSJONSREGULERING OG IDENTITETSDANNELSE	57
KJØNNSFORSKJELLER OG IDOLISERING	58
SVAKHETER OG STYRKER I STUDIEN	59
FORSLAG TIL VIDERE FORSKNING	61
KONKLUSJON	63
REFERANSER	64

VEDLEGG

- A: SVAR PÅ ÅPNE SPØRSMÅL
- B: ORDFORKLARINGER
- C: SPØRRRESKJEMAET

Sammendrag

Hensikten med denne studien var å undersøke om musikk var viktig i livene til ungdom, hvorfor musikk er viktig for dem og hvordan ny teknologi virker inn på dette. 134 ungdommer deltok i denne kvantitative studien, med en responsrate på 67%. Flertallet av ungdommene svarte på et åpent spørsmål at musikk betydde mye for dem. 93% svarte at de var middels interessert i eller mer i musikk, 34,6% brukte mellom 1-2 timer daglig på musikk mens 56,4% brukte over tre timer daglig på musikk. 93,3% svarte at de brukte PC til musikklytting ukentlig eller oftere, og 97,3% svarte at de brukte streaming-tjenester (Youtube/Spotify/Wimp). Tre faktorer korrelerte statistisk signifikant med tid brukt på musikk, disse var: emosjonsregulering, identifisering og idolisering og vise musikksmak. De samme faktorene korrelerte statistisk signifikant med bruk av PC og internett til musikklytting. Det ble også funnet statistisk signifikante kjønnsforskjeller der hvor jenter oftere bruker musikk til emosjonsregulering enn gutter, og oftere identifiserer seg med eller idoliserer en musikkartist. Resultatene fra denne studien indikerer at musikk er viktig for ungdom. Bruksområdet for musikk ser ut til å dreie som oftest rundt emosjoner og identitet, og det ser ut til at musikk er viktig for ungdommer på grunn av emosjonsregulering, selv-identitet og mellommenneskelige relasjoner. PC og internett ser ut til å være de mediene som oftest er valgt for å lytte til musikk og det ser ut at ny teknologi kan påvirke prosessene rundt emosjoner og identitet.

Introduksjon

Hvordan vi lytter til, forstår, verdsetter og bruker musikk har forandret seg drastisk de siste tre tiårene. På 1800-tallet var live-musikk kun å finne i private hjem eller i allmenne konserthaller som teater, vertshus og andre sosiale sammenkomster (Cook, 2000). Musikken ble sett på som noe mystisk og uforklarlig og evnen til å skape musikk var sett på som en gave noen spesielle mennesker var født med. Utviklingen av massemedia på 1900-tallet gjorde musikk lettere tilgjengelig gjennom først radio, deretter LPer, kassetter, CDer og til slutt digitale formater som for eksempel MP3. Tilgjengeligheten til musikk i dagens samfunn gjør at vi har utvidet måten vi utnytter musikken på i hverdagen vår. I dag kan man for eksempel bruke mobiltelefonen til å spille eller streame musikk fra internett. Så lenge man har med seg et par hodetelefoner eller ørepropper kan man få en personlig lytteopplevelse når man vil og hvor man vil. Hargreaves and North (1997) samlet det som er gjort av sosialpsykologisk forskning gjort på musikk i boken *The Social Psychology of Music*. Den viser at musikk kan ha store påvirkninger på forskjellige mennesker i ulike situasjoner, og da spesielt på ungdom (Zillman og Gan, 1997).

Larson og Richards (1989) fant at ungdommer brukte mer tid alene enn før når de var barn. Ungdommene følte seg generelt dårligere og hadde mindre positive emosjoner enn når de var barn (Greene & Larson, 1991). Dette stemmer med teoriene om at ungdommene går gjennom en prosess der hvor de bryter med sitt barndomsselv og vil skape et selvstendig selv eller identitet (Erikson, 1956, 1968;; Wolf, Gedo & Terman, 1972; Kohut, 1977; Boyes & Chandler, 1992; Marcia, 1980; Larson 1995). I denne perioden vil de oppleve større grad av ubehag og emosjonelle svingninger, og de vil forsøke å kontrollere selvet ved å kontrollere sine emosjoner (Wolf, Gedo & Terman, 1972; Kohut, 1977; Boyes & Chandler, 1992). Larson (1995) mener at denne tiden blir brukt på alene på grunn av at ungdommene vil kontrollere og utforske sine egne emosjoner og «kultivisere» et selv eller identitet. Larson, Kubey og Colleti (1989) fant at mediet som oftest ble brukt i ungdomstiden var musikk. Fitzgerald, Joseph, Hayes og O'Regan (1995) fant også ut at det å høre på musikk var

det ungdommer satt som sin høyeste interesse. Zillman og Gan (1997) argumenterer at musikken ungdom velger å høre på er et uttrykk på motstand til foreldregenerasjonen. Derimot fant Arnett (1991) at de som hørte på ekstreme typer musikk, ikke gjorde det for å gjøre noe slags opprør. Kurdek (1987) så at den mest brukte emosjonelle mestringsstrategien til ungdom var musikklytting. Saarikallio og Erkkila (2007) fant og i sin studie at ungdom bruker musikk aktivt for å regulere humøret, både i negative og i positive retninger. De forklarte dette med at det var mulig ungdom lærte emosjoner ved å høre på musikk. Schave og Schave (1989) sa at de som opplevde sterke emosjoner, skapte et selv rundt den emosjonen. Dette stemmer med hva DeNora (1999, 2000) observerte om at de som brukte musikk til emosjonelt «arbeid» også brukte den til identitetsarbeid. Erikson (1968) tar opp hvordan ungdommene ser opp til noen personer. Denne personen blir en slags vokter av identiteten. Det kan da være en sammenheng mellom identifisering og idolisering av en artist som ungdommene kan knytte sin personlige identitet til. Hargreaves og North (1999) fant at ungdommer brukte musikksmak som et «merke» for identitet, og at musikk muligens var med å styre sosiale kognisjoner. De mente altså at musikk kunne være med både en personlig identitet og en sosial identitet. North og Hargreaves (1999) oppsummerer at det som bør bli fokusert på i framtiden fra både sosialpsykologien og musikkpsykologien er *mood, self-identity and interpersonal relations*, altså humør, selv-identitet og mellommenneskelige relasjoner.

Med denne teoribakgrunnen blir hovedfokuset i oppgaven å se på hvordan musikk kan hjelpe ungdom med emosjonsregulering, selv-identitet (personlig identitet) og mellommenneskelige relasjoner (sosial identitet). Samtidig er fokuset på å se om ungdommer generelt mener at musikk er viktig for dem, eller om det kun er noen ungdommer som er opptatt av musikk. Det siste hovedfokuset i oppgaven er hvordan ny teknologi virker inn på samspillet mellom ungdom og musikk. Tilgjengeligheten til musikk i dagens samfunn er større enn før da vi har tilgang på PC, internett og streaming-tjenester. Det er lettere enn noen gang å finne ny musikk og dele den, og det er mye mulig teknologien kan være med på å forsterke den påvirkningen som musikk allerede har på ungdom.

Teoretisk bakgrunn

Ungdommers tidsbruk

For å forstå hvorfor musikk er viktig for ungdommer kan man se på hvordan ungdommer bruker tiden sin og hvordan ungdommers emosjonelle utvikling er. Larson og Richards (1989) utførte en studie der hvor de fulgte 483 ungdommer mellom 5. og 9. klasse (ca. mellom 10 og 15 år). Studien baserte seg på å gi ungdommene en personsøker som de skulle ha på seg en uke. Personsøkeren kom med tilfeldige signaler til ulike tider på døgnet. Når signalet kom skulle barna og tenåringene rapportere aktivitet, selskap og emosjonstilstand. Larson og Richards (1989) fant at det var en klar aldersforskjell når det gjaldt emosjonell erfaring. Pre-tenåringene var så og si «glade» hele tiden. Det virket som om pre-tenåringene var lykkeligere enn eldre deltakere i studien og kunne si at de var «veldige lykkelige» i flere situasjoner. De eneste gangene pre-tenåringene uttrykte negative følelser var hvis de hadde tapt et spill, eller hvis de hadde blitt disiplinert av sine foreldre (Larson og Asmussen, 1991). 9. klassingene derimot (de eldste i studien) rapporterte veldig sjeldent at de var «ekstremt lykkelige». I tillegg rapporterte 9. klassingene mye oftere at de var ulykkelige, mildt negativt humør eller opplevde flytende dysfori (Greene & Larson, 1991). Ut fra funnene i studien så det ut som om pre-tenåringene hadde en selvsikker evne til å være fornøyd med livet. Dette mener Larson og Asmussen (1991) kan tolkes som at pre-tenåringene hadde en sikker ide om hvem de var. Pre-tenåringene hadde noen de kunne stole på og foreldrene kunne beskytte dem fra emosjonelle trusler eller bekymringer. Når ungdomstiden kom så det ut som om denne «naive» og stabile lykken ble borte. Undersøkelsen viste også aldersforskjeller når det gjaldt selskap og aktivitet. Pre-tenåringene brukte mer tid med familien enn det tenåringene gjorde. Det var ingen forandringer av tid sammen med venner, den tiden tenåringene tidligere hadde brukt med foreldre i pre-tenårene gikk nå til å være alene. Det stedet ungdommene som oftest valgte å være alene var på soverommet (Larson & Richards, 1991).

Fra barndomsselve til selvstendig ungdom

Funnet til Larson og Richards stemmer godt overens med teorien om at overgangen fra pre-tenåring til tenåringer er en prosess hvor *barndomsselve* blir *dekonstruert* og *gjenoppbygd* til et selvstendig selv eller en ny identitet i ungdomsårene (Erikson, 1956, 1968; Wolf, Gedo & Terman, 1972; Kohut, 1977; Marcia, 1980; Boyes & Chandler, 1992; Larson 1995). I psykoanalytisk teori blir selvet i barndommen sett på som en psykisk struktur for å opprettholde reguleringen av indre emosjonsliv (Kohut, 1977). Barndomsselve er skapt av kontinuerlig støttende foreldre som er med på å modellere selvbilde og regulere emosjonslivet til barnet. Dette gjør at barnets foreldre blir en kilde til å beskytte emosjonene til barnet. Når ungdommen går fra pre-tenåring til tenåring vil ikke foreldrene lenger kunne gi dem denne emosjonelle beskyttelsen. Tenåringene vil forsøke å dekonstruere sitt barndomsselve, og forsøke å gjenoppbygge et eget selv ved blant annet å styre sine egne emosjoner (Wolf et al., 1972). En person med et stabilt og sammensatt selvbilde vil ha et mer stabilt emosjonsliv enn de som har et fragmentert og delt selv (Wolf et al., 1972; Kohut, 1977). Ut i fra denne teorien velger ungdommene å gå vekk fra foreldrenes støtte, men de har enda ikke lært hvordan de skal regulere emosjoner på egen hånd. Dette gjør at selvet i ungdomstiden vil være udefinert og svakt. Richards og Larson (1993) mener at dette er den viktigste grunnen til at ungdommer får negative humørsvingninger.

Larson (1995) mener at i tenårene vil ungdommene forsøke å regulere sine egne emosjoner selv ved å skape et personlig selv. Dette vil de helst gjøre alene og på sitt eget soverom. Soverommet blir et «personlig tempel» hvor de kan dyrke seg selv. Larson (1995) sier at ungdommer vil være alene i denne perioden selv om de opplever negative emosjoner. Tiden brukt på soverommet er nemlig ikke sted for å være glad, men er forbundet med negativt humør og følelsen av å være ensom. Tiden som blir brukt alene i tenårene er generelt assosiert med negative emosjoner (Larson & Richards, 1991). Larson (1995) er overbevist om at tiden alene på

soverommet er noe ungdommene har valgt selv. Larson og Csikzentmihalyi (1978) fant at ungdommene som brukte tid alene var psykologisk sunnere enn de som ikke hadde fått tid alene. Det samme resultatet fikk Larson og Richards (1994). Richards og Larson (1993) fant at ungdommer opplevde en høyere andel av stress i ulike situasjoner enn hva som er normalt hos voksne, og at de ofte søkte å være alene når de følte seg stresset. Larson sier: «[...]these findings suggest that adolescence *deliberately* use solitude for personal needs and for the cultivation of the private self.» (Larson, s.541, 1995).

Musikken kommer inn i livet

Kubey og Larson (1990) så at ungdommers mediebruk forandret fra da de var pre-tenåringer til tenåringer. Fjernsyn var det mediet som var brukt mest i pre-tenårene, men i overgangen til tenårene skiftet mediet over til musikk. Dette skjedde samtidig som at ungdommene brukte mer tid alene. Fitzgerald, Joseph, Hayes og O'Regan (1995) fant i deres studie at det å lytte til musikk var den største interessen hos både jenter og gutter i 16 års alderen. Å lytte til musikk var en interesse ungdommene satt foran andre interesser som å se på fjernsyn, være sammen med venner og andre hobbyer. Csikzentmihalyi, Larson & Prescott (1977) så at ungdommer følte seg «tomme» og følte generelt lite når de så på fjernsyn, de følte generelt lite glede eller tristhet og var ikke irritable eller muntre. Larson (1995) mener at det å titte på fjernsyn er en mulighet for ungdom til å «skru av» emosjonene og selvet. Musikklytting har en helt annen effekt på ungdommenes emosjoner enn tv-titting. Det kan virke som om musikklytting er med på å forsterke og underbygge emosjoner hos ungdommer og er en del av prosessen med å bygge opp et selvstendig selv for denne aldersgruppen. Larson og Richards (1994) fant at det var svært sjeldent at voksne hadde musikklytting som hovedaktivitet, noe også North et al.(2004) fant. Derimot var musikklytting ofte en hovedaktivitet for ungdommer (Larson et al., 1989). Larson og Richards (1991) fant en negativ korrelasjon mellom musikklytting og familietid, de som hørte mest på musikk og var mindre engasjert i familielivet.

Musikklytting kan altså være et symbol for dekonstrueringen av barndomsselve, og muligens et hjelpemiddel for å bygge opp et selvstendig og personlig selv.

Zillman og Gan (1997) argumenterer for at mye av musikken tenåringer hører på er valgt fordi den uttrykker motstand til foreldre og autoritet. Dette passer med teorien om at tenåringer vil bryte vekk fra barndomsselve for å konstruere sin egen identitet. Man skal derimot være forsiktig med å si at musikken kun er valgt på grunn av at ungdommer vil trosse foreldrene. Det er svært lett å gå i fellen og tenke på den stereotypiske rebelske tenåringen som hører på for eksempel sjangre som rap, rock eller heavy metal. Arnett (1991) fant at mange tenåringer som hørte på heavy metal fortalte at de hørte ikke på musikken for å gjøre opprør med foreldrene. Larson mener: «I want to avoid pushing this point to far. The image of the typical adolescent as an armed rebel using rock and rap to bludgeon parents is a caricature.» (Larson, s. 542, 1995). Foreldre kan tolke det som at en tenåring som spiller høy og bråkete musikk er i et opprør mot dem. For tenåringen selv kan musikken egentlig bare være et signal på at ungdommen vil si: «Musikksmaken min er annerledes enn deres. *Jeg* er annerledes en *dere*». Mange ungdommer ønsker å skille seg fra «mainstream»-samfunnet. De vil skape en egen identitet og ta avstand fra hvordan voksengenerasjonen eller media sier at de skal være. Musikk kan være et middel i denne prosessen. Ved å utforske ekstreme musikkjangre vil noen tenåringer gjøre et skille mellom seg selv og «mainstream»-samfunnet (Zillman og Gan, 1997). Slik kan ungdommer utfordre det estetiske aspektet til musikk, og dermed gå i opposisjon til det flertallet av samfunnet hører på. Ungdommene vil kunne bruke musikken til å bygge opp en egen identitet som skiller seg fra ”alle andre”. Hargreaves (1986) mener den ekstreme typen musikk er en måte for ungdommer å symbolisere at de vil ha en større valgfrihet. Bleich, Zillman og Weaver (1991) fant at tenåringer som allerede har et godt forhold med foreldre, skole eller andre sosiale institusjoner ikke ville være like tiltrukket av det opprørske i musikken. De fant derimot at de ungdommene som hadde et dårlig forhold til foreldre, skole eller andre sosiale institusjoner var mer tiltrukket av musikk som hadde elementer av opprør i seg. Bleich et al.(1991) mener ungdommer er opprørske *før* de hører på den opprørske musikken. Slik blir musikken kun

blir et *verktøy* eller et *symbol* på opprøret eller misnøyen med en av instansene. Det skal imidlertid ikke utelukkes at visse musikksjangre oppfordrer til opprør eller at artister spiller på det opprørske i ungdommer for å selge mer. Musikk kan altså være viktig for ungdommer i en prosess der de skal bygge opp en selvstendig identitet. Musikken kan hjelpe ungdommer som ønsker å skille seg ut og være et uttrykk for ungdommens opprør mot ulike strukturer i samfunnet.

North, Hargreaves og Hargreaves (2004) utførte en studie ganske lik som Larson og Richards der hvor de sendte en SMS til 346 respondenter. Respondentene skulle svare på et spørreskjema om musikk. Til forskjell fra studien til Larson og Richards var fokuset i denne studien kun musikk og musikkvaner. Hargreaves og Hargreaves fant at respondentene hørte mer på musikk sammen med andre, men likte musikken bedre når de var alene. Musikk ble oftest lyttet til utenfor hjemmet, dette mente de stemte overens med at musikk har fått økt tilgjengelighet gjennom bærbare spillere. Musikk var veldig sjeldent hovedaktiviteten når den ble lyttet til og var som regel sekundært til andre aktiviteter. Dette tolket North et al. (2004) som at musikken ble brukt som en humørforsterker til hva de egentlig skulle gjøre. Konklusjonen deres ble at vi bruker musikk mer aktivt og bevisst enn før i hverdagen vår. Vi bruker musikk for å klare oppgaver bedre og for å forsterke humøret vårt når vi utfører daglige gjøremål.

Ungdommer bruker musikk til humør- og emosjonsregulering

Affektive opplevelser ser ut til å være en av hovedgrunnene til musikklytting og andre musikalske aktiviteter (DeNora, 1999; Sloboda & Juslin, 2001). Dette gjelder kanskje spesielt for ungdommer (Kurdek, 1987; North, Hargreaves, & O'Neill, 2000; Saarikallio & Erkkila, 2007). Kurdek (1987) så at ungdom identifiserte musikklytting som den mest brukte emosjonelle mestringsstrategien. Saarikallio og Erkkila (2007) fant i sin studie at ungdom bruker musikk aktivt for å regulere humøret, både i negative og i positive retninger. Saarikallio og Erkkila intervjuet ungdommer og fant at musikk hjalp ungdommene med å redusere stress i ulike opplevelser, men at musikken og

kunne inducere negative emosjoner. Ungdommene oppsøkte ikke bare positive emosjoner gjennom musikk, men også negative. Garrido og Schubert (2011) fant også at flere oppsøkte musikk for å oppleve negative emosjoner. Saarikallio og Erkkila (2007) forklarer dette fenomenet med at ungdommer muligens «lærer» emosjoner gjennom musikk. Ungdommene vil ikke bare lære å kontrollere sine emosjoner, men de vil også oppleve emosjonene. Det at ungdommer kan oppleve emosjoner gjennom musikken, gjør at de kan reagere på emosjonene i lukkede og kontrollerte omgivelser, som for eksempel alene på soverommet. Dette kan være en forklaring på hvorfor musikk er mediet som ungdommene prefererer ten-års perioden. Gjennom å oppleve emosjoner via musikken og å regulere disse emosjonene på egenhånd skaper ungdommen en følelse av kontroll over seg selv.

Musikk, emosjoner, selv-identitet og mellommenneskelige relasjoner

Schave & Schave (1989) mente at desto sterkere emosjoner ungdommer opplever desto sterkere konstruerer de et selv rundt den emosjonen. Musikk kan inducere sterke emosjoner i oss mennesker (Meyer, 1956; Sloboda & Juslin, 2001; Kreutz et al., 2008), det er derfor mulig at ungdommer skaper et selvstendig selv og en personlig identitet ut i fra emosjonene de opplever i musikken. Musikk blir dermed ikke bare en kilde til emosjonsregulering for ungdommer, men den er også med på å gi ungdommene en form for selvbylde. DeNora (1999) så at de som brukte musikk til emosjonelt «arbeid», også bruker musikken som et verktøy for identitets-«arbeid». DeNora sier:

«[...] it is fair to suggest that music is clearly an available technology of the self. In relation of the self, music provides a rich array of cultural resources for self-constitution and reconstitution over time [...] (DeNora, s. 53, 1999)

Tarrant, North og Hargreaves (2002) mener det er en sammenheng mellom musikk og

identitetsdannelse i ungdomsperioden. Mye av ungdommens fascinasjon for musikk kan komme av at ungdommer gjennomgår en identitetskrise. Denne identitetskrisen gjør at de tiltrekkes av identiteten som musikken kan gi dem. Tarrant, North og Hargreaves sier at også andre medier kan spille en rolle for identitetsdannelse, men at musikk er det mediet som oftest blir valgt av ungdommer. Ungdommer viser en større interesse for musikk enn andre medier. (se Larson et al., 1989 og Fitzgerald et al., 1995).

Hargreaves og North (1999) gikk gjennom en stor del av den teori og forskning som er gjort på sosial psykologi og musikk. De kom fram til at musikk manifesterer seg i tre emosjonelle hovedområder som trenger mestring hos ungdommene. Disse tre hovedområdene var: *Self-identity*, *interpersonal relationships* og *mood*. North og Hargreaves (1999) gjorde så påfølgende fire studier av ungdommer i alderen 10 til 19 år. De så på forskjellige typer musikk sjangre og hva slags stereotyper som fulgte disse sjangrene. Så undersøkte de om ungdommene var klare over disse stereotypene. De fant at ungdommer bruker musikk som et *badge* eller et *merke*, og var en del av deres «sosiale kognisjon». Det var positivt å bli assosiert med en type musikk og ulike typer musikk ble assosiert med gode sosiale kjennetegn (for eksempel være med de populære). Studien fant og ut at det var et forhold mellom musikkstiler, selv-konsept og prefererte musikk sjangre. De fant beviser for at noen ungdommer, spesielt de som hørte på listepop, viste sin musikksmak for å matche sitt eget selvkonsept opp mot det som ble sosialt preferert. Ungdommene som hørte på listepop brukte altså musikk for å promotere sitt eget ønskelige selv-konsept. Et annet interessant funn gjort i disse studiene var at de ungdommene som identifiserte seg med en musikalsk subkultur skåret høyt på selvtillit. North, Hargreaves og O'Neill (2000) gjorde en annen studie med 2465 respondenter mellom 13 og 14 år, hvor de så på hva som motiverte ungdom til å høre på musikk. Den første faktoren North et al. fant, var at ungdommer hørte på musikk for å tilfredsstille emosjonelle behov. De viktigste emosjonelle behovene var i følge undersøkelsen: «listening to relieve tension and stress» og «listening to express emotions». Dette stemmer godt overens med det Saarikallio og Erkkilä (2007) fant i sin studie, nemlig at ungdom bruker musikken aktivt for å regulere emosjoner.

En annen faktor North et al. fant i sin studie var at musikklytting muligens ble ledet av behovet for å styre sitt inntrykk eller sitt «image». Punkter i studien som skåret høyt innenfor denne faktoren var: «listening in order to create a particular self-image», «listening to be trendy/cool» og «listening in order to please others» i dette tilfellet andre ungdom (North et al., 2000). Dette viser at musikk ikke kun hjelper ungdom med å regulere emosjoner og til å skape et personlig selv-konsept, men er også med å styre forståelsen av det sosiale. Finnäs (1989) fant at det var ulikheter i det ungdom sa offentlig om hva slags musikk de likte og hva slags musikk de egentlig personlig likte. Det kan altså være forskjell mellom hva ungdommer liker personlig og knytter opp mot et personlig selv-konsept og hva slags sosial identitet de vil ha. Ungdommenes musikkpreferanser utad kan altså skille seg fra den egentlige personlige musikkpreferansen.

En gjennomgang av noen tidligere teorier om identitet og selvet

En av de første som nevner identitet i både en populær og forskningsrettet kontekst er Erikson (1956). Begrepet han først brukte var *ego identity* som muligens var inspirert av hans læretid hos Freud. Begrepet *ego identity* ble brukt for å beskrive en sentral forstyrrelse eller uro i menneskers liv, spesielt de som går gjennom en fase til en annen i livet. Forstyrrelsen eller uroen han observerte av en person som stod mellom to faser ble en *identitetskrise*. Erikson (1963) beskriver noen av identitetskrisene han så i veteraner fra 2. verdenskrig stasjonert på et klinisk helsesenter:

«What impressed me the most was the loss in these men of a sense of identity. They knew who they were; they had a personal identity. But it was as if, subjectively, their lives no longer hung together and would never do again... this sense of identity provides the ability to experience one's self as something that has continuity and sameness and to act accordingly.» (Erikson, 1963, side 42).

Her nevner Erikson at veteranene har mistet «følelsen» av en identitet selv om de fortsatt har en

personlig identitet. Veteranene er fortsatt de samme personene, men de har mistet det som gjorde at de følte seg som seg selv. Det kan også tolkes som at Erikson skiller mellom en personlig identitet og en sosial eller «ekstern» identitet. Erikson forsøker å definere identitet som å trekke inn en følelse av selv-likhet og kontinuitet over tid. En person ønsker ha en følelse av å være den samme i ulike kontekster og til forskjellige tider. Når veteranene fra 2. verdenskrig plutselig mistet kontinuiteten sin, skapte det et hull i identiteten. Identiteten deres som soldater ble plutselig frastjålet fra veteranene, fordi ingen lenger så dem som soldater lenger når krigen var over. De gikk altså gjennom en *identitetskrise*. Erikson sier derfor at stabiliteten av en identitet ikke kun er viktig hos den som innehar den, men at forutsigbarheten av den også er viktig hos de som observerer identiteten. Det Erikson henter fra denne erfaringen er at vi mennesker søker kontinuitet av vår identitet. Vi vil ikke være en person den ene dagen og i neste øyeblikk være en annen. Det ville ikke stemme med følelsen av hvem vi er. Vi kan forandre oss, men i følge Erikson vil vi gjøre dette over lengre perioder. Hvis vi skal predikere en forandring i oss selv vil vi ikke gjøre dette over kort tid fordi en forandring på kort tid ikke stemmer med hvem vi føler at vi er akkurat nå. Vi vil forsøke å holde på hvem vi er så sterkt som mulig for å ha en følelse av stabilitet. Erikson nevner her at identitetsdannelsen både er bevisst og ubevisst i denne prosessen. Man kan være bevisst på sin individuelle identitet, men ikke bevisst på at man streber etter kontinuiteten av sin personlige karakter (Erikson, 1968). Det at vi streber etter kontinuitet er ikke alltid en bevisst prosess og er derfor ikke direkte med på reflekteringen om hvem vi er. Dette gjør identitet vanskelig å predikere for den som innehar den.

Erikson (1968) nevner at det å se opp til en person i ung alder gjør denne personen om til en «vokter» av identiteten eller selvbildet. Et eksempel kan dette være en ungdom som ser opp til en musikkartist, og både *idoliserer* og *identifiserer* seg med den artisten. Ungdommer kan da knytte artistens meninger og verdier opp mot sine egne. Hos noen går dette så langt som at nedlatende utsagn om idolet kan bli tatt som en personlig fornærmelse. Det er vanlig å emosjonelt identifisere seg med idolet sangtekster. Hvis artisten har laget en sang som omhandler kjærlighets sorg eller

andre emosjoner kan ungdommer muligens knytte artistens opplevelser opp mot sine egne og føle at artisten «forstår dem» gjennom musikken. Erikson sier at det er som oftest den personlige siden av identitet til ungdommen som blir «voktet» av et idol. Det er likevel ikke utenkelig at den sosiale identiteten blir forsterket av for eksempel en konsertopplevelse hvor ungdommer deler entusiasmen i en sosial kontekst. Erikson oppsummerer identitet som:

«[...]a configuration of gradually intergrating constitutional givens, idiosyncratic libidinal need, favored capacities, significant identifications, effective defenses, successful sublimations and consistent roles» (Erikson, 1969, side 116).

Erikson bruker mange innfallsvinkler på konseptet identitet og har selv flere meninger og formuleringer av prosessene bak begrepet. Han skriver også selv at: «The more one writes about this subject, the more the word [Identity] becomes unfathomable and all-pervasive.» (Erikson, s. 9 1968). Erikson mener at uten kontekst så vil identitet i seg selv være vanskelig å få et håndfast grep om. Marcia (1980) er enig med Erikson i den forstand at identitet er et vanskelig begrep å gripe om: «Identity refers to an existential position, to an inner organization of needs, abilities, and self-perceptions as well as to a socialpolitical stance. Studying identity in adolescence is not a task for the methodologically hypersensitive.» (Marcia, s. 109, 1980)

Tajfel (1978) så på det sosiale aspektet og så at enkeltindivider knyttet seg sterkt til en eller flere grupper. Tajfel mente at vi mennesker kategoriserer oss selv og andre gjennom gruppene vi er i. Hvis et individs selv-konsept er klar over et medlemskap i en gruppe, har verdier i forhold til gruppen og er emosjonelt knyttet til denne gruppen, da er gruppen knyttet til individets sosiale identitet. Utfra dette kan det oppstå inn-grupper og ut-grupper. En inn-gruppe er «oss», en gruppe der hvor medlemmene deler en følelse av tilhørighet og en følelse av delt identitet. En ut-gruppe er «dem», en gruppe som differensierer seg fra in-gruppen (Tajfel, Billig, Bundy, & Flament, 1971).

Tajfel et al. (1971) fant med sine forsøk at det skulle svært lite til for at inn-gruppen favoriserte seg selv over ut-gruppen, og at ut-gruppen ble urettferdig behandlet. Et av eksperimentene de gjorde var å la ungdommer mellom 14 og 15 år se på moderne malerier for deretter å evaluere hverandre. Her fant de at ungdommene ga flere poeng til andre ungdommer som de trodde prefererte de samme maleriene som dem selv. For å forklare noen av disse funnene kom Tajfel og Turner (1986) med *sosial identitetsteori* (SIT). SIT sier at mennesker naturlig hører til en form for grupper og knytter sin identitet til den. Vi er alle en del av sosiale identiteter, om det er i større skalaer som kjønn, mindre skalaer som familie eller der hvor medlemskap er fortjent som i en kameratgjeng. Vi kategoriserer oss selv som en del av en større gruppe (inn-gruppen) og vi ekskluderer andre individer som ikke er endel av gruppen (kategorisert som ut-gruppen). Teorien sier og at vi henter mye av vår selvtillit fra vår sosiale identitet. Hvis vi snakker fordelaktig om vår inn-gruppe og nedsettende om ut-gruppen hjelper det på selvtilliten til både oss selv og til vår egen gruppe. Nyere studier gjort av Tarrant (2002) fant at ungdommer så inn-grupper som mer vennlige, morsomme og ærlige. På den andre siden så ungdommer ut-gruppene som kjedelige, uvennlige og ignorante. SIT beskriver godt hvordan vi favoriserer de gruppene vi knytter oss til, snakker ned om andre grupper vi ikke tilhører og henter selvtillit fra våre sosiale identiteter. Vår motivasjon for å tilhøre en gruppe eller en idé er svært sterk og kan sies at er en grunnstein i menneskets natur (Baumeister og Leary, 1995). Sosial identitet er kanskje det mest undersøkte tema innenfor identitet i sosial psykologi, personlig identitet er ikke like godt diskutert og forsket på. Crozier mener en vanlig forskjell på personlig og sosial identitet er:

«Personal identity refers to an individual's unique qualities, values, and attributes, and reflects his or her personal history, whereas social identities refers to the social categories which people belong, aspire to belong, or share important values with.» (Crozier, s. 71, 1997).

Broughton (1981) mente at selvet i ungdomsårene er delt opp i to deler, «det eksterne selv» og «det

indre selv». Det eksterne selv består av hvordan ungdommer handler og henter erfaringer fra andre, mens det indre selv handler om personlige følelser, tanker og verdier. Dette er ikke ulikt hva Crozier sier om personlig og sosial identitet. Broughton så at ungdommer favoriserte det indre selvet siden de følte at det var mer «ekte». Harter (1990) mente at selvet er et bilde på hvem vi er. Selvet eller «selv-konseptet» avspeiler vår egen personlig ikonografi av verdier, symbolikker og identifikasjoner som svarer på spørsmålet «Hvem er jeg?». Et eksempel kan være en «rocker». En person kan føle at han eller henne er en rocker fordi han identifiserer seg med en artist eller et band på et personlig nivå. Man kan skape et selvbilde som dreier seg rundt tanken, ideen eller stereotypen om det å være en rocker. Myers (2008) mener selvet et samlebegrep som omfatter mange elementer. De mest typiske elementene er; rollene vi spiller, sammenlikninger vi gjør med andre, våre prestasjoner eller våre feilgrep, hvordan andre dømmer oss, vår sosiale identitet og kulturen som omringer oss.

Giddens (1991) tar opp begrepet selv-identitet, altså hvordan refleksivitet er viktig for individets selv-forståelse av sin identitet. Han sier at selv-identitet er noe som ikke kan bli tatt for gitt, men må være en kontinuerlig refleksiv handling av individet. Giddens mener at språket er svært viktig for hvordan vi utvikler evnen til å reflektere og er igjen viktig for hvordan vi skaper selv-identitet gjennom refleksjoner. Giddens sier:

«Self-identity is not a distinctive trait, or even a collection of traits, possessed by the individual. It is *the self as reflexively understood by the person in terms of her or his biography*. Identity here still presumes continuity across time and space: but self-identity is such continuity as interpreted by the agent.» (Giddens, s. 53, 1991).

Her mener Giddens at selv-identitet ikke behøver å være et karaktertrekk i den forstand at det er noe klart man kan se på personen som innehar den. Selv-identitet er mer en personlig og refleksiv prosess om hvem personen føler at en er. Giddens sier at selv-identitet kommer fra refleksivitet,

evnen til å reflektere over sitt eget liv og situasjonen man er i. Vi kan altså ut fra dette skille mellom en selv-identitet og en sosial identitet, der begge deler utgjør en viktig del av vår identitet og hvordan vi identifiserer oss selv.

Jenkins spør i boken *Social Identity*: «But... does identity matter?» (Jenkins s. 5, 2008). Han besvarer sitt eget retoriske spørsmål med å gå inn på hvordan vi identifiserer oss selv og andre. Jenkins sier at identifikasjon er viktig fordi det er en grunnleggende kognitiv mekanisme vi mennesker bruker til å organisere verden omkring oss. Spesielt er det viktig å identifisere andre mennesker og oss selv; enten individuelt eller kollektivistisk. Slik oppstår hva vi kaller identitet. Identitet er altså en kognitiv prosess som oppstår gjennom identifisering. Jenkins mener identitet kan defineres som en refleksjon over de likhetene og forskjellene som oppstår mellom individer og kollektiver. Man kan altså si at identitet er vår forståelse av hvem vi er i forhold til andre. Å si hvem eller hva man er, er det samme som å si hvem eller hva man ikke er. Samtidig som det også er å si hvem man har ting til felles med. Jenkins sier at interesser kan være en viktig del av identiteten:

«[...] identification and interests are not easily distinguished. How I identify myself has a bearing on how I define my interests. How I define my interests may encourage me to identify myself in particular ways. How other people identify me has a bearing on how they define my interests, and indeed, their own interests.» (Jenkins, s. 7, 2008)

Han tar også opp hvordan identitet ikke er noe statisk, men noe i konstant forandring. Dette vil si at det aldri er noen klar identitet, den er alltid preget av en slags dag til dag forming, enten av vår refleksivitet eller av våre handlinger i både individuelle eller sosiale kontekster. Identitet kan ikke og skal ikke predikeres mener Jenkins. Han mener det vil bli feil å forsøke å måle identitet som noe forutsigbart, når det er en såpass dynamisk prosess som er i konstant forandring. Det eneste som kan predikeres med identitet er at de som innehar den vil forsøke å holde den konsis over en tidsperiode (Jenkins, 2008). Dette stemmer overens med hva Erikson (1968) sa; at man vil forsøke å ha sin

nåværende identitet så fast som mulig. Identitet er altså noe dynamisk som er i konstant forandring og samtidig noe man vil holde på over en lengre periode.

Identitet og selvet er to begreper som ofte blir brukt om hverandre, men som i hovedsak forsøker å forklare menneskers indre og ytre forhold til seg selv og andre. På den ene siden har vi selvet som kan både være et personlig selv eller et sosialt selv, på den andre siden har vi også personlig identitet og sosial identitet. Crozier sier: «Issues of self and identity are complex and multi-faceted and have generated a large number of different theoretical terms.» (Crozier, 1997, s. 71). Sammenhengen mellom selvet og identitet er altså ingen lett knute å løse. I boken *Social Psychology* (Myers, 2008) er det skrevet at det ikke behøver å være forskjell mellom begrepene personlig selv og personlig identitet, eller sosialt selv og sosial identitet. Forskjellen mellom begrepene er altså noe som ikke er lagt vekt på i denne oppgaven. Hvordan musikk påvirker ungdom kan ses gjennom flere teorier, men det viktigste er å ha et helhetlig bilde på fenomenet.

Tidligere teori og empiri oppsummert

Hvis vi tar utgangspunkt i det Jenkins (2008) sier, at interesser speiler identitet, og det Fitzgerald et al. (1995) fant om at flertallet av ungdommer ser på musikk som den største interessen de har, så kan vi muligens anta at ungdommer danner sin personlige og sosiale identitet med musikk. Dette er støttet opp av forskningen til North og Hargreaves (1999), som fant at det var en positiv sammenheng mellom ungdoms musikalske preferanser og deres selv-konsept. Det stemmer også overens med det Larson (1995) fant, at ungdom personlig knytter seg til musikken og gjør den til en del av deres selv-konsept. Man kan dra inn teorien til Erikson (1968), at musikkartister blir en slags vokter over identiteten. Ungdommer har revet seg løs fra den emosjonelle beskyttelsen fra foreldrene, men de kan fortsatt finne andre de idoler å identifisere seg med. Musikkartister vil altså kunne bli en kilde til personlig identitet i den form av at de hjelper å knytte meninger og verdier sammen. Et paradoks her kan være at mange av artistene som ungdommer ser opp til, er

ungdommer selv. Ofte kan det være musikkbransjen som lager et «image», som skaper identiteten til artister for å gjøre de mer salgbare hos den yngre generasjonen. North og Hargreaves (1999) fant at musikk ble brukt som et «merke» i ungdommenes sosiale forståelse. Ut ifra dette kan man anta at musikk ikke kun er et verktøy for emosjonsregulering eller et hjelpemiddel for å bygge opp sin personlige identitet, men den er også med på å kategorisere sosiale kontekster for ungdom. North og Hargreaves så og at ungdom hadde skapt seg stereotyper om forskjellige musikkjangre. Det kan være at musikk spiller en vital rolle i hvordan ungdom utformer sin virkelighetsoppfattelse om hva som er ekte, om hvem de selv er, og hvem andre er. Som nevnt tidligere fant North og Hargreaves (1999) at de som hadde en musikkpreferanse og identifiserte seg med en tilsvarende sub-kultur skåret høyere på selvtillit. Dette går sammen med hva Tajfel og Turner (1986) sa i sin sosialidentitetsteori, at vi henter selvtillit fra vår sosiale identitet. Det kan også sies at det stemmer med at vi mennesker ønsker å tilhøre en gruppe og føler oss bedre når vi er en del av en gruppe (Baumeister og Leary, 1995). Ungdommer kan dermed implisitt få selvtillit direkte fra sin musikalske preferanse, så lenge det er en subkultur for den. Selvtillit er akkurat det en ungdom trenger i den vanskelige perioden der hvor man skal regulere sine egne emosjoner og skape en personlig identitet. Behovet for selvtillit hos ungdom kan være med å forklare hvorfor noen subkulturer oppstår basert på musikk, og hvorfor denne typen musikk er rettet mot den yngre generasjon.

North et al (2000) fant det samme som Larson (1995), at ungdom foretrekker som regel å lytte til musikk alene. North et al. (2000) fant også noen kjønnsforskjeller i hva som var viktigst for jenter og gutter i disse instansene. For gutter var det viktigere at musikk beskrev og skapte et «image», mens for jenter var det viktigere hvordan musikken kunne hjelpe de å regulere sine emosjoner. Det er også funnet kjønnsforskjeller som tilsier at jenter er mer emosjonelt responsive til populærmusikk og at jenter oftere bruker musikk direkte til å forbedre humøret sitt (Wells & Hakanen, 1991). Gutter mente at musikk var viktig for å ha et image, men de prefererte å høre på musikken alene. Gutter har da muligens andre metoder for å vise hva de hører på, og det kan da

være i form av symbolbruk. Her kommer ytre faktorer inn. Klær, hår og generell stil kan vise hva slags musikk en ungdom hører på, og ikke minst hva slags type person han eller henne ønsker å fremstå som. Symbolbruken eller stilen er da et verktøy for å kommunisere sin musikksmak som er med å gi ungdommen et positivt merke. Det å like en spesiell musikk sjanger kan bli en form for *sosial presentasjon* (Myers, 2008), hvor man bruker sin musikksmak for å vise seg fram fordelaktig foran andre. Som nevnt tidligere fant Finnäs (1989) at det var forskjeller i hva ungdommer sa at likte offentlig og hva de faktisk likte. Dette skjedde oftest med de som hadde musikkpreferanser som divergerte mest fra majoriteten. Vi kan se at dette stemmer overens med andre teorier. Broughton (1981) sier at ungdommer er delt opp i det indre og ytre. Den delen som ungdommene føler at er deres indre er det som føles mest ekte for dem. Den indre delen kan blant annet dreie seg om hvilken musikk de virkelig liker å høre på, dette blir da ungdommens ekte musikksmak og en del av ungdommens personlige identitet. Selv om en ungdom liker sin egne personlige musikk sjanger og har knyttet et personlig selvbilde rundt den, så kan det av og til bli sosialt ønskelig å si at de liker en annen type musikk. Det ungdommen sier offentlig om sin musikksmak er da med på forme hvordan de vil presentere sin sosiale identitet. Her kan det oppstå en kognitiv dissonans mellom ungdommens personlige og sosiale identitet. Festinger (1957) sa at det var en sterk menneskelig motivasjon for å redusere kognitiv dissonans. Finnäs (1989) så at ungdom opplever at den sosiale presentasjonen av musikken overgår ønske om å vise sin personlige og mer ekte musikksmak. Det virker altså som det er en kamp mellom det indre og ytre, mellom hva som er uttrykt personlig og uttrykt offentlig. Dette er muligens en balansegang som ungdommer enda ikke helt mestrer. Derfor vil de også oppleve en kognitiv dissonans omkring hva de presenterer for omverdenen av musikk og hva de egentlig liker å høre på.

Ny teknologi og utvikling av hypoteser

Danielsen, Due og Maasø (2010) så på statistikk for bruken av musikkspillere som Spotify og

Wimp. Dette er musikkspillere som «streamer» (se vedlegg) musikk direkte fra internett. Man trenger kun å være tilkoblet internett for å få tilgang til musikk fra hele verden. De fleste som brukte Spotify eller Wimp er under 25 år, og Danielsen, Due og Maasø (2010) fant at de fleste brukte datamaskiner og bærbare spillere for å lytte til streaming-tjenesten. Undersøkelsen av statistikken viste at en gjennomsnittlig bruker av streaming tjeneste, lytter til i gjennomsnitt 92 forskjellige artister over en periode på 9 uker. Dette vil si at brukerne hørte på mer enn 10 artister pr uke. Danielsen, Due og Maasø (2010) fant også at brukerne hørte på samme artist over flere låter i cirka 70% av tilfellene. Konklusjonen deres ble at gjennomsnittet av brukerne i undersøkelsen hørte på mer variert musikk i dag enn det man gjorde for 15-30 år siden. Denne konklusjonen er forholdsvis logisk med tanke på at man for 15-30 år siden måtte ha kjøpt 10 LP-er eller 10 CD-er med ulike artister hver uke for å holde følge med det musikkforbruket som brukerne av Spotify og Wimp hadde. Basert på denne konklusjonen kan vi se at forbruket og måten vi bruker musikken på har endret seg mye bare på de siste 15-20 årene.

Forskning viser altså at musikk betyr noe mer for ungdom. Musikken kan hjelpe til å regulere og utforske emosjoner, skape et selvstendig og personlig selvbylde, gir en identifisering med artister og gir et «image». Musikken vil også påvirke og styre sosial kognisjon, gi selvtillit og tilhørighet i form av subkulturer. Ut ifra dette kommer disse hypotesene:

Hypotese 1 – Musikk er viktig for ungdommer.

Dette er en generell hypotese, men er også grunnlaget for metoden. Oppgaven baserer seg på en kvantitativ studie av ungdom og musikk og det vil si at funnene vil være mer generelle enn spesifikke. Hypotese 1 er viktig fordi det er en essensiell del av oppgaven og faktisk danner grunnlaget for forskningen oppgaven er baserer seg på. Den ser på om ungdommer selv mener at musikk er viktig for dem.

Neste hypotese tar opp *hvorfor* musikk er viktig for ungdom. Den er basert på tidligere teori og

empiri (deriblant fra Hargreaves og North, 1999):

Hypotese 2 – Musikk er viktig for ungdom på grunn av at det hjelper ungdommene med emosjonsregulering, selv-identitet og mellommenneskelige relasjoner.

Emosjonsregulering, selv-identitet (kan ses på som personlig identitet) og mellommenneskelige relasjoner (kan ses på som sosial identitet) er prosesser som går igjen i tidligere teori og empiri. Disse begrepene vil være en viktig del av fokuset i oppgaven. Spesielt vil identitetsprosesser, både selv-identitet (personlig identitet) og mellommenneskelige relasjoner (sosial identitet), være i fokus.

Et annet tema som det er gjort lite forskning på er hvordan ungdommer bruker datamaskiner og internett for å fylle sine behov for musikk. Danielsen, Due og Maasø (2010) publiserte noen tall for dette i en kronikk, og disse viser en tendens som det er verdt å utforske nærmere. Vi vet svært lite om hvordan forholdene mellom ungdom, datamaskiner og musikk er, men det er flere grunner til å tro at PC og internett er viktig for dagens ungdom i hvordan de påvirker hverandre. Ut i fra dette kommer hypotesen:

Hypotese 3 – PC og internett er et viktig medie for hvordan ungdom bruker musikk, da spesielt med tanke på emosjonsregulering, selv-identitet og mellommenneskelig relasjoner.

Tidligere forskning (Wells & Hakanen, 1991; North et al., 2000) fant kjønnsforskjeller mellom gutter og jenter for hvordan de brukte musikk. Jenter brukte oftere musikk til å regulere emosjoner, mens gutter brukte oftere musikksmak som et merke eller «image». Utifra dette kan vi få de to siste hypotesene:

Hypotese 4a: Det vil finnes kjønnsforskjeller i emosjonsregulering

Hypotese 4b: Det vil finnes kjønnsforskjeller i måter å uttrykke seg gjennom musikk på.

Metode

Deltakere

Det var 134 respondenter i denne undersøkelsen, 70 gutter og 64 jenter. Respondentene var mellom 14 og 15 år og gikk siste året ved en ungdomsskole i Trondheim. Disse ble valgt ved en bekvemmelighetsmetode gjennom å ta kontakt med skoler via e-post og telefonsamtaler. 200 spørreskjemaer ble utdelt og 134 ble fullstendig besvart, det var en 67% responsrate.

Design av spørreskjema

Spørsmålene til spørreskjema ble laget av forfatter ved gjennomgang av tidligere teorier og empiriske funn. Selve spørreskjemaet ble laget basert på en guide av Langridge (2006) om spørreskjemaer og varierte mellom lukkede spørsmål, påstander og et åpent spørsmål. Spørreskjemaet var på fire sider, var utformet i PDF-format og ble skrevet ut i papir ved NTNU-Trykk. Spørreskjemaet hadde fem ulike deler. Del 1 var basisspørsmål og hadde ulike måleenheter. Del 2, 3, 4 og 5 hadde alle Likert skalaer og hvor 1 var svært uenig og 5 var svært enig. I disse delene skulle ungdommene krysse av om de var uenige eller enige med påstandene. Språket ble justert fra tekniske terminologier slik at det skulle være lettere å forstå for respondentene. Del 6 var et åpent spørsmål hvor ungdommene skulle svare kort på spørsmålet: «Hva betyr musikk for deg?». Spørreskjemaet ble overflatevalidert av medstudenter (også av andre faggrupper) for å se om spørsmålene var forståelige og hang sammen på en logisk måte. Det var ingen grunn til å lage en sekundær revisjon. Spørsmålene ble operasjonalisert fra teori og tidligere empiriske funn slik at ingen av spørsmålene spurte direkte om hva som ble målt (se statistisk metode). Det ble tatt høyde for sosial ønskelighet hos ungdommene der hvor noen av spørsmålene ble formulert forskjellig slik at det skulle bli vanskeligere å lyve for å fremstå bedre. Det ble ikke funnet noen grunn til å anta

dette i senere analyse. Tiden det tok å gjennomføre spørreskjemaet varierte mellom 10 og 15 minutter.

Prosedyre

Prosjektbeskrivelsen var det første som ble utarbeidet. Deretter ble det sendt en søknad til NSD, som ble godkjent to uker senere. Teori ble samlet gjennom NTNU Dragvoll's bibliotek, academia og gjennom søk på psychNET og ISI web of science. Spørsmål ble laget ettersom mer teori ble samlet til det var estimert nok spørsmål til spørreskjemaet. Deretter ble 11 skoler kontaktet gjennom E-post og oppfølgende telefonsamtaler. Kun en skole var villig til å delta i undersøkelsen. Siden det var kun en skole som svarte på forespørselen så er navnet på skolen ikke oppgitt for å beskytte deltakernes anonymitet. Spørreskjemaet ble fraktet til skolen der hvor det skulle blitt holdt et kort møte med læreren som svarte på forespørselen om å bli med i studien. Læreren som skulle dele ut spørreskjemaet ble informert om forsøket og hva undersøkelsen innebar. Det var ingen spesifikke instruksjoner annet enn at de skulle gjennomføre undersøkelsen i en klassesstime og helst ikke snakke med hverandre gjennom utfyllingen. Læreren delte ut spørreskjemaet i klassen og elevene fikk mellom 15-20 minutter på å gjennomføre spørreskjema. Når alle klassene hadde besvart ble spørreskjemaene lagt tilbake i resepsjonen på skolen og hentet tilbake til universitetet. Der ble spørreskjemaene scannet inn og transportert over til data i SPSS 20.0 (Statistical Package for the Social Sciences, nå PASW). Noen av spørsmålene hadde ikke blitt riktig krysset ut (for lite eller stort kryss, fylt ut hele blokken og liknende). Derfor måtte mange av de scannede spørreskjemaene bli gjennomgått for hånd på PC. Dette var da for å få med flere spørsmål som scanneren ikke fikk med seg automatisk. Dette ble gjort ved å se på det skannede spørreskjemaet for å så fylle ut manuelt hva som ble besvart. Svarene på de åpne spørsmålet ble også scannet og noen av disse ble transkribert til tekstform. Noen spørreskjemaer var tegnet på og disse kunne ikke scannes. De som ikke var fullstendig gjennomført (kun noen spørsmål eller kun en side besvart) ble ikke scannet eller

tatt med i videre analyse. Etter at all dataen ble overført til SPSS startet analysen.

Statistisk metode

SPSS 20.0 var programmet som ble brukt til analysen av data. Den første analysen som ble gjort var deskriptiv statistikk for å finne sentrale tendenser i tallmaterialet (Langridge, 2006). Det ble så utført faktoranalyser på delene 2,3 og 4 (i spørreskjemaet kalt A_7, A_8 og A_9). Faktor analysene ble gjort hver for seg i delene 2, 3 og 4. og fulgte Fields (2009) sine instruksjoner. Deretter ble gjennomsnittet i faktorene funnet ved hjelp av en teknikk hvor man bruker syntaks i SPSS og legger inn variablene man fant i faktoranalysen. Denne ekskluderer også de dataene hvor respondenten ikke har svart tilstrekkelig på spørsmålene i faktoren. Dette gjør at dataen som er ufullstendig i en faktor ikke blir regnet med, som igjen gjør at faktorene blir mindre ureliable. Det ble så kjørt en cronbachs alpha test på alle faktorene for å sjekke styrken (Fields, 2009). Det ble også kjørt en bivariat korrelasjonstest med Pearsons korrelasjonskoeffisient, tohalet t-test og dette ble kjørt listwise på spørsmål fra del 1 og alle faktorene funnet tidligere. Det ble kjørt uavhengige tohalet t-tester på kjønn og faktorer for å se om det fantes noen kjønnsforskjeller i faktorene. Tallene har fulgt norsk språk, så derfor er punktum byttet ut med komma.

Resultat

Deskriptiv statistikk

Del 1: Basisspørsmål

Det var en jevn fordeling av gutter (52,2%) og jenter (47,3%), og det var flere 15-åringer (86,6%) enn 14-åringer (13,4%) som besvarte på undersøkelsen. Her er svar fra spørsmålene på del 1 i spørreskjemaet. Et stort flertall (81,3%) svarte at de eide og brukte en form av bærbar spiller (mobiltelefon, iPod, mp3-spiller eller liknende).

Deskriptiv tabell 1: I løpet av en vanlig dag, hvor mange timer lytter du til musikk?

Svar	Frekvens	%
Under en time	12	9,0
1-2 timer	46	34,6
3-6 timer	51	38,3
7-10 timer	13	9,8
Over 10 timer	11	8,3
Total	133	100
Missing	1	

De fleste hørte på musikk mellom 1-2 timer (34,6%) og mellom 3-6 timer (38,3%) om dagen. Likevel var det 9,8% som hørte på musikk mellom 7-10 timer og 8,3% hørte på musikk over 10 timer på en vanlige dag. Dette tyder på at flertallet av ungdommer bruker en stor del av sin fritid på musikk

Deskriptiv tabell 2: Hvor interessert er du i musikk?

Svar	Frekvens	%
Langt under middels	1	,8
Under middels	7	5,3
Middels interessert	51	38,3
Over middels	47	35,3
Langt over middels	27	20,3
Total	133	100
Missing	1	

På spørsmålet over hvor interesserte ungdommene var i musikk svarte 38,3% at de var middels interesserte i musikk, 35,3% at de var over middels interessert i musikk mens 20,3% svarte at de var langt over middels interesserte i musikk. De fleste ungdommene følte at de var middels eller over middels interesserte i musikk.

Deskriptiv tabell 3: Hvor ofte lytter du til musikk via PC?

Svar	Frekvens	%
Flere ganger daglig	63	47,0
Daglig	30	22,4
Flere ganger i uka	23	17,2
Ukentlig	9	6,7
Sjeldnere enn ukentlig	7	5,2
Aldri	2	1,5
Total	134	100
Missing	0	

Nesten halvparten (47%) svarte at de lyttet til musikk via PC flere ganger om dagen, 20% svarte at de gjorde dette daglig. Til sammen lyttet 93,3% til musikk via PC ukentlig eller mer. Dette betyr at ungdommer bruker PC ofte til musikklytting.

Deskriptiv tabell 4: Hvor ofte bruker du Internett til å finne ny musikk/laste ned nye sanger?

Svar	Frekvens	%
Flere ganger daglig	28	20,9
Daglig	22	16,4
Flere ganger i uka	30	22,4
Ukentlig	26	19,4
Sjeldnere enn ukentlig	21	15,7
Aldri	7	5,2
Total	134	20,9
Missing	0	

20,9% svarte at de brukte internett til å finne ny musikk eller laste ned flere ganger i uka. 16,4% gjorde dette daglig og 22,4% gjorde det flere ganger i uka. Til sammen så brukte 79,1% av ungdommene internett til å finne ny musikk eller laste ned musikk mer en ukentlig.

Deskriptiv tabell 5: Hvor ofte bruker du streaming-programmer til musikklytting?

Svar	Frekvens	%
Flere ganger daglig	82	61,2
Daglig	23	17,2
Flere ganger i uka	12	9,0
Ukentlig	13	9,7
Sjeldnere enn ukentlig	3	2,2
Aldri	1	,7
Total	134	61,2
Missing	0	

På spørsmålet om hvor ofte de bruker streaming-programmer (Youtube/Spotify/Wimp) til musikklytting svarte flertallet (61,2%) at de brukte disse tjenestene flere ganger om dagen, 17,2% brukte disse daglig og 9% brukte det flere ganger i uka. Til sammen 97% brukte disse tjenestene ukentlig eller mer. Nesten alle ungdommene som svarte på spørreskjemaet brukte denne type tjeneste for å høre på musikk. Streaming-programmer er som

oftest brukt på PC med internett, men kan også brukes på bærbare spillere som for eksempel mobiltelefoner. Dette viser at ungdom raskt tar til seg og bruker nye tjenester for å finne ny musikk og høre på musikk.

Del 2-4: Interessante tendenser fra utvalgte påstander

På påstanden «Å høre på musikk i hverdagen for meg» svarte 53% at de var svært enig og 31,3% svarte at de var enig. Nesten samme svar fikk påstanden «Musikk hjelper hvis jeg er i dårlig humør» hvor 41,8% svarte at de var svært enig og 47% svarte at de var enig. På påstanden «Jeg hører på musikk når jeg gjør skolearbeid eller andre plikter/oppgaver» svarte 44% enig og 17,9% svært enig. Påstanden «Når jeg hører på musikk fokuserer jeg bare på musikken» fikk spredde svar hvor 40,3% svarte verken/eller, 28,4% enig og 20,1% enig. Det samme skjedde på påstanden «Når jeg hører på musikk, er den som regel i bakgrunnen» hvor 43,3% svarte verken/eller, 22,4% enig og 18,7% uenig. «Jeg ser opp til en artist eller et band» fikk 32,1% enig og 19,4% svært enig. Påstanden «Jeg har en eller flere favorittsjangere i musikk» fikk 28,4% på svært enig og 42,5% på enig. Derimot fikk påstanden «Jeg har en eller flere musikksjangre jeg misliker» 20,9% på svært enig og 45,5% på enig. På påstanden om de fulgte artister eller band på sosiale medier (Facebook/Twitter) svarte 32,1% svært enig og 33,6% enig. Over halvparten (53,7%) var enig i påstanden «Jeg liker å få ny musikk av andre», 25,4% var svært enig i denne påstanden. «Jeg liker å dele musikk med venner» fikk 50% enig og 15,2% svært enig. På påstanden «Mine venner hører på mye av det samme som jeg» svarte 49,2% enig, 18,9% svært enig og 20,1% verken/eller. Nesten halvparten (45,6%) var enig i «Jeg blir påvirket av mine venners musikksmak», 29% svarte verken/eller og 6,1% svært enig. 49,6% var enige i «Jeg mener venner vil lettere like hverandres musikk», 26,7% svarte verken/eller og 9,9% svarte svært enig. På påstanden «Jeg kan vise min favorittmusikk til fremmede på internett» svarte 31,8% verken/eller, 28,8% enig og 11,4% svært enig. «Jeg viser min favorittmusikk til de jeg kjenner på internett» svarte 37,1% verken/eller, 18,2% enig og 5,3% svært enig. I påstanden «Jeg går med klær eller merker som forteller hva slags musikk jeg går med» var 42,5% uenig og 21,6% svært uenig og «Min klesstil forteller andre hva slags musikk jeg hører på» var 43,3% uenig og 19,4% svært uenig. «Jeg hører på den samme musikken som foreldrene mine gjør» var 29% uenig og 40,5% svært uenig.

Del 5: Grafer om musikksmak over tid

Graf 1-6: Grafene viser svar på om ungdommene mener de har forandret om musikksmak over tid og om de kommer til å forandre musikk smak over tid.

Graf 1: Jeg har forandret musikksmak de to siste årene

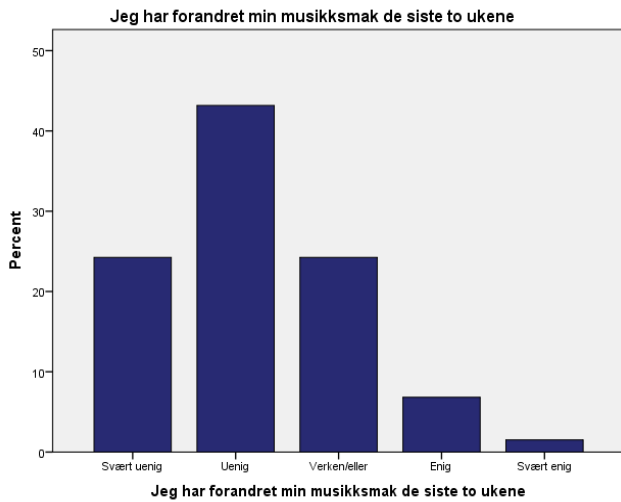
Denne grafen viser at de fleste ungdommene som har svart på dette spørreskjemaet mener de har forandret musikk de siste to årene. Dette kan tolkes som at de har nå en bedre musikksmak enn det de hadde når de var 12-13 år.

Graf 2: Jeg har forandret musikksmak de siste seks månedene

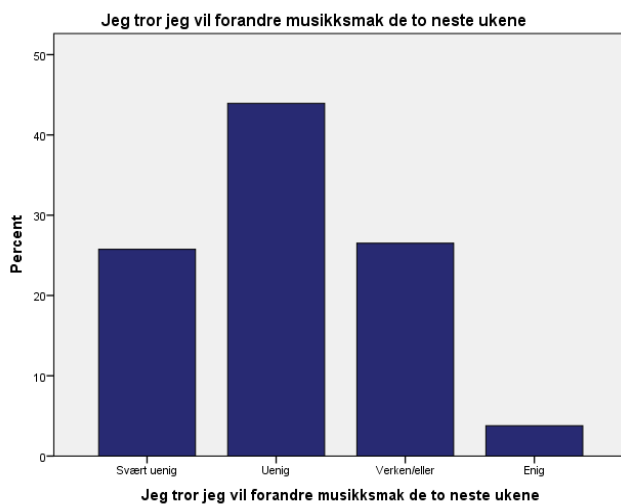
Denne grafen viser at det her er stor variasjon. De fleste har svart verken/eller og nesten like mange som har svart enig har svart uenig. Vi ser en tendens at grafen begynner å svinge mot uenig fra graf 1.

Graf 3: Jeg har forandret musikksmak de siste to ukene

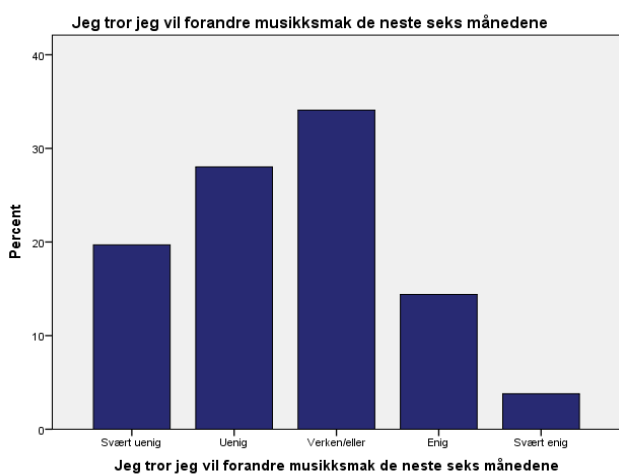
Her ser vi at flertallet ungdommer har svart uenig på at de har forandret musikksmak på to uker. Dette kan tolkes som at jo nærmere nåtiden vi kommer jo mer stabil vil musikksmak være. Vi kan se på videre grafer om dette stemmer.

Graf 4: Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de to neste ukene

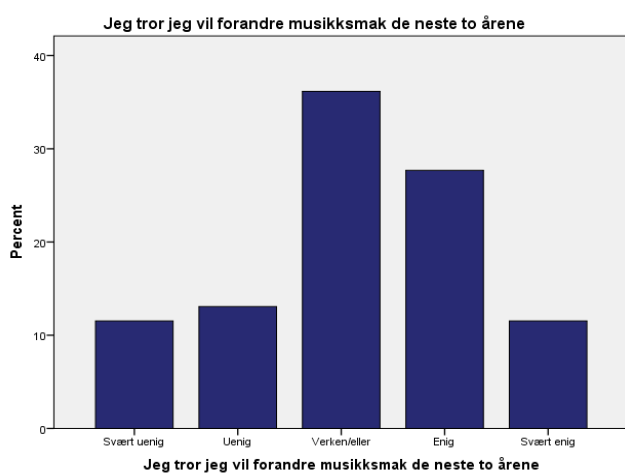
Denne grafen sier det samme som forrige, flertallet er uenig med at de kommer til å forandre musikksmak de neste to årene.” Svært enig” er ikke tatt med her fordi ingen valgte dette svaralternativet. Dette støtter tanken om at jo nærmere nåtiden ungdommene snakker om jo mer tror de at de vil holde på sin musikksmak.

Graf 5: Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de neste seks månedene

På denne grafen ser vi at selv om de fleste er uenige om at de kommer til å forandre musikksmak de neste seks månedene så begynner svarene å svinge over i at noen av ungdommene er litt mer enige i at de kan endre musikksmaken i dette tidsrommet.

Graf 6: Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de neste to årene.

På den siste grafen ser vi at her at de fleste ungdommene svarer at de tror de vil forandre musikksmak de to neste årene eller verken/eller. Det er mulig at ungdommene ser på forandring av musikksmak på sikt som noe positivt, mens vil forsøke å holde fast på den i nåtiden.

Disse grafene viser at desto nærmere nåtiden er, desto fastere vil ungdom holde på sin musikksmak. Muligens viser grafene at forandring av musikksmaken på sikt kan være noe positivt.

Faktoranalyser av spørsmålene i del 2, 3 og 4 i spørreskjemaet

Det ble kjørt tre faktoranalyser på del 2, 3 og 4 med direkte oblimin rotasjon. Denne rotasjonsmetoden ble brukt grunnet at spørsmålene kan korrelere med hverandre på grunn av at temaene i spørsmålene kan bli for like. Da er dette den mest gunstige rotasjonsmetoden i følge Fields (2009). Alle faktoranalysene ble testet for Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) og alle KMO-verdiene var $> ,65$ som er over den nederste grense på $,50$ (Field, 2009) og alle Bartlett's test var signifikante hvor $p < 0,001$. Noen av faktorene ble ikke tatt med videre på grunn av at de var forvirrende eller hadde en Cronbachs alpha $< ,60$ (Fields, 2009).

Faktortabell 1: Faktoranalyse av spørsmål fra del 2 i spørreskjemaet

Objekter i del 2 (A_7)	Roterte faktorladninger		
	Emosjonsregulering	Privatlytting	Musikkfokus
Hvis jeg er lei meg, så kan jeg føle meg bedre med musikk til	,835		
Musikk hjelper hvis jeg er i dårlig humør	,794		
Hvis jeg er glad, blir jeg gjerne gladere ved å høre på musikk	,755		
Jeg liker å høre på musikk som minner meg om noe/noen	,750		
Musikk får meg til å føle meg bedre	,738		
Hvis jeg er sint, kan jeg roe meg ned med musikk	,653		
Musikk er med på å bestemme hvilket humør jeg er i	,636		
Jeg bestemmer musikken etter humøret mitt	,617		
Jeg liker musikk som handler om hva jeg føler	,613		
Å høre på musikk i hverdagen er viktig for meg	,576		
Jeg kan glemme tid og sted når jeg hører på musikk	,520		
Når jeg hører på musikk, er jeg oftest alene		,843	
Jeg liker å være alene når jeg hører på ny musikk		,752	
Jeg får bedre selvillit når jeg hører på musikk		,427	
Jeg hører på musikk når jeg gjør skolearbeid eller andre plikter/oppgaver			,775
Jeg klarer å fokusere når jeg hører på musikk			,732
Når jeg hører på musikk, fokuserer jeg helst på selve musikken			,438
Når jeg hører på musikk, er den som regel i bakgrunnen			
Eigenvalues	6,06	1,76	1,45
% av varianse	33,72	9,79	8,09
Cronbachs alpha	.89	.68	-

Faktorladninger < ,40 er ikke tatt med for å kunne lettere se hvilke faktorladninger som hører til hvilke faktorer. Tre faktorer hadde Eigenvalue over 1 og forklarte til sammen 51,6% av variansen. Her er de tre faktorene kalt: Emosjonsregulering, Privat lytting og Musikkfokus. Musikkfokus er ikke en del av fokuset i denne oppgaven og ble dermed ikke inkludert i videre analyse. Cronbachs alpha ble derfor ikke regnet på denne faktoren.

Faktortabell 2: Faktoranalyse av spørsmål fra del 3 i spørreskjemaet

Objekter i del 3 (A_8)	Roterte faktorladninger			
	Identifisering/ idolisering	Vise musikk- smak	Skille seg ut	Dele/få musikk
Jeg ser opp til en artist eller et band	,829			
Jeg føler meg knyttet til en artist eller et band	,818			
Jeg idoliserer en artist eller et band	,734			
Jeg har en favorittartist eller et favorittband	,636			
Jeg følger en artist eller et band på sosiale medier (feks Facebook/Twitter)	,630			
Jeg har en eller flere favorittsjangere i musikk				
Jeg liker å finne min egen musikk				
Musikken jeg hører på avspeiler hvem jeg er		,669		
Min klesstil forteller andre hva slags musikk jeg hører på		,668		
Jeg føler at musikken jeg hører på forteller andre hvem jeg er		,649		
Musikken jeg hører på forteller de andre hvem jeg er		,639		
Jeg kan se på de andres klesstil hva slags musikk de hører på		,475		
Jeg velger en annen type musikk når jeg er alene enn når jeg er sammen med venner				
Jeg har en eller flere sjangere jeg misliker			,877	
Jeg har en artist eller et band jeg misliker			,616	
Jeg liker å få ny musikk fra andre				,920
Jeg liker å dele musikk med venner				,583
Eigenvalues	5,32	1,76	1,62	1,41
% av varianse	31,29	10,33	9,53	2,28
Cronbachs alpha	.86	.80	.67	-

Faktorladninger < ,40 er ikke tatt med for å kunne lettere se hvilke faktorladninger som hører til hvilke faktorer. Fire faktorer hadde Eigenvalue over 1 og forklarte til sammen 53,43% av variansen.

Her er de fire faktorene kalt: Identifisering med artist, selv-identitet, skille seg ut og dele/få musikk.

Dele/få musikk faktoren ble regnet som for diffus og ble dermed ikke inkludert i videre analyse.

Cronbachs alpha ble derfor ikke regnet på denne faktoren.

Faktortabell 3: Faktoranalyse av spørsmål fra del 4 i spørreskjemaet

Objekter i del 4 (A_9)	Roterte faktorladninger					
	Uttrykke seg gjennom musikk	Vise musikk til venner	Venner og påvirkning	Venner misliker	Privat/Sosial musikk-lytting	Vise musikk til fremmede
Jeg har lyst til å fremføre musikk foran mange mennesker	,817					
Jeg har lyst til å være en musikkartist	,775					
Jeg liker å styre musikken når jeg er sammen med nære venner	,603					
Jeg liker å styre musikken når jeg er sammen med fremmede	,561					
Jeg deler musikk kun med nære venner		,750				
Jeg viser min favorittmusikk kun til nære venner		,659				
Jeg viser bare min favorittmusikk til de jeg kjenner på internett						
Jeg hører på den samme musikken som foreldrene mine gjør						
Jeg blir påvirket av mine venners musikksmak			,697			
Mine venner hører på mye av det samme som jeg			,633			
Jeg mener venner lettere vil like hverandres musikk			,530			
Jeg påvirker mine venners musikksmak						
Jeg og vennene mine misliker samme artist, band eller sjanger				,744		
Mine venner misliker en artist, et band eller en sjanger				,534		
Jeg mener noen er venner bare på grunn av lik musikksmak						
Jeg går med klær eller merker som forteller hva slags musikk jeg hører på						
Jeg mener musikksmak kan fortelle hvordan en person er						
Jeg har musikk jeg bare kan høre på når jeg er alene					-,769	
Jeg har musikk jeg bare hører på når jeg er sammen med andre					-,768	
Jeg kan dele musikk med alle						,767
Jeg kan vise min favorittmusikk til hvem som helst						,752
Jeg kan vise min favorittmusikk til fremmede på internett						
Eigenvalues	3,83	2,94	2,15	1,58	1,47	1,42
% av variansen	17,41	13,34	9,77	7,19	6,68	6,44
Cronbachs alpha	,77	,70	,63	,58	-	-

Faktorladninger $< ,40$ er ikke tatt med for å kunne lettere se hvilke faktorladninger som hører til hvilke faktorer. Seks faktorer hadde Eigenvalue over 1 og forklarte til sammen 60,83% av variansen. Her er de seks faktorene kalt: Uttrykke seg, vise musikk til venner, venner og påvirkning, venner misliker, privat/sosial musikklytting og vise musikk til fremmede. Privat/sosial musikklyttingsfaktoren og vise musikk til fremmede ble ikke inkludert i videre analyse. Cronbachs alpha ble derfor ikke regnet på disse faktorene. Den eneste faktoren som ikke ble inkludert på grunn av lav Cronbachs alpha var venner misliker.

Bivariate korrelasjonsanalyser mellom basisspørsmål på del 1 og faktorer, og mellom faktorene i seg selv

Korrelasjonstabell 1: Hvordan spørsmålene i del 1 korrelerer med faktorene

	Emosjonsregulering	Privat lytting	Identifisering / Idolisering	Vise musikk -smak	Skille seg ut	Uttrykke seg gjennom musikk	Vise musikk til venner	Venner og påvirkning
I løpet av en vanlig dag, hvor mange timer lytter du til musikk?	,422**	,084	,373**	,174*	,086	,243**	-,097	,159
Hvor interessert er du i musikk?	,303**	,093	,358**	,115	,057	,474**	,001	,060
Hvor ofte lytter du til musikk via PC?	,208*	,038	,233**	,075	,096	,176*	,077	,057
Hvor ofte bruker du Internett til å finne ny musikk/lastede nye sanger?	,320**	,009	,250**	,263**	,067	,230**	,056	,214*
Hvor ofte bruker du streaming-programmer til musikklytting?	,211*	,063	,236**	,232**	,001	,226**	,010	,167

** $p < ,01$

* $p < ,05$

Vi ser her at faktorene emosjonsregulering, identifisering/idolisering og uttrykke seg gjennom

musikk er alle signifikant korrelert med alle spørsmålene. Dette kan tyde på at tid brukt på musikk, interesse for musikk, PC og internett kan påvirke og påvirkes av emosjonsregulering, identifisering og uttrykke seg gjennom musikk. En viktig ting å tenke på i denne tabellen er at de tre spørsmålene relatert til PC og internett henger godt sammen. Faktorene vise musikksmak og venner og påvirkning og spørsmålet om det å bruke internett var alle signifikant korrelert. Det vil si at disse kan til en viss grad påvirke hverandre. Privat lytting var ikke korrelert med noen av spørsmålene, dette er tegn på at det kan ha vært en dårlig eller svak faktor.

Korrelasjonstabell 2: Hvordan faktorene korrelerer med hverandre

	Emosjons- regulering	Privat lytting	Identifis- ering / Idol isering	Vise Musikk- smak	Skille seg ut	Uttrykke seg gjennom musikk	Vise musikk til venner
Privat lytting	,365**						
Identifisering/idolisering	,471**	,236**					
Vise musikksmak	,506**	,437**	,477**				
Skille seg ut	,037	,058	,051	,035			
Uttrykke seg gjennom musikk	,360**	,184*	,504**	,388**	,138		
Vise musikk til venner	,062	,185*	,051	,179*	,021	,115	
Venner og påvirkning	,289**	-,074	,179*	,275**	-,024	-,024	,054

** $p < ,01$

* $p < ,05$

Ut i fra korrelasjonstabell 2 kan vi se at de fleste av faktorene korrelerer med hverandre. Emosjonsregulering, identifisering/idolisering og vise musikksmak signifikant korrelerer sterkt med hverandre. Dette kan tyde på at emosjonsregulering, identifisering/idolisering og vise musikksmak muligens kan være med å forklare hvorfor ungdom hører på musikk. Her var privat lytting en sterkere faktor, men korrelerte kun sterkt med vise musikksmak. Denne korrelasjonen, ved siden av at emosjonsregulering og vise musikksmak også korrelerer, kan muligens tyde på at det er et samspill mellom personlig lytting av musikk og hva som blir kommunisert i den sosiale verden.

Sammenligning av kjønnene når det gjelder gjennomsnittsskåre på faktorene – Tohalet uavhengig t-test

Det ble funnet to statistisk signifikante kjønnsforskjeller i emosjonsregulering og identifisering/idolisering. Snittskårene for jenter og emosjonsregulering ($M = 4,07$, $SD = 0,54$) var signifikant høyere ($t = 3,85$, $df = 132$, tohalet $p < ,001$) enn for gutter og emosjonsregulering ($M = 3,65$, $SD = 0,69$).

Snittskårene for jenter og identifisering/idolisering ($M = 3,58$, $SD = 0,96$) var signifikant høyere ($t = 2,76$, $df = 132$, tohalet $p < ,01$) enn for gutter og identifisering/idolisering ($M = 3,13$ $SD = 0,93$).

Del 6: Svar på åpne spørsmål

Respondentene svarer også på hva musikk betyr for dem (se appendiks for full liste). Her er noen av utdragene fra spørsmålet «vennligst skriv kort om hva musikk betyr for deg.». 52 av 134 (39%) ungdommer svarte på det åpne spørsmålet. Disse er tatt med for å belyse temaene; hvor viktig musikk er for ungdom, emosjonsregulering, selv-identitet, sosial identitet og mellommenneskelige relasjoner. Det er lagt til små kommentarer under hvert av temaene. Noen av svarene er sett nøyer på i diskusjonsdelen.

Viktighet av musikk

«Alt.» *Tegning av en bandlogo* -Gutt, 15 år

«Musikk er alt for meg, det går ikke an å beskrive hva musikk er.» -Gutt, 15 år

«Det betyr mye, jeg tror ikke jeg ville vært den samme uten musikken.» -Jente, 15 år

«Mye. Jeg klarer meg ikke en dag uten. Jeg holder også på med musikk på fritiden (korps). Musikk hjelper meg gjennom dagene, mest vanskelige dager.» -Gutt, 15 år

«Musikk for meg betyr at jeg kan være i min egen lille verden. Det betyr mye.» -Jente, 15 år

«Musikk betyr mye, det påvirker meg som person, men det finnes ting som betyr mer.» -Gutt, 14 år

«Musikk er svært viktig. Uten musikk tror jeg det ikke ville gått liksom. Musikk gir også følelsen av å mestre noe jeg ikke trodde jeg ville klare.» -Gutt, 15 år

«Musikken betyr mye for meg. Jeg spiller ingen instrumenter eller synger selv, men jeg er avhengig av musikk. Går aldri ut døra uten telefonen og ørepluggene mine. Musikk endrer også humøret mitt, og gjør årstidene og høytidene klarere.» -Jente, 15 år

«Musikk betyr utrolig mye for meg. Hører på musikk hver dag, det gjør hverdagen lettere og bedre. Musikk kan ikke beskrives, det er ubeskrivelig.» -Gutt, 15 år

Det var 27 av 54 (50%) svar som reflekterte viktigheten av musikk for ungdommer. De fleste av

disse svarte at musikk betydde enten alt eller veldig/utrolig mye.

Emosjonsregulering

«Jeg elsker musikk. Dagen min blir morsommere og det blir mye bedre stemning.» -Jente, 15 år

«Musikk kan gjøre meg både glad og trist. Jeg har minner jeg forbinder med visse sanger.» -Jente, 15 år

«For meg er musikk en ting som gjør meg glad eller aggressiv musikk kan gjøre meg glad eller trist.» -Gutt, 15 år

«Musikk betyr mye for meg. Jeg hører på musikk minst 8 timer daglig. Går jeg uten musikk blir jeg deppa og nedentor.» -Jente, 15 år

«Når jeg er glad hører jeg på sanger som jeg blir glad av. Og når jeg er trist hører jeg på triste sanger.» -Jente, 15 år

«Det gir meg mye energi og selvtillit.» -Gutt, 15 år

Det var 12 (22,22%) sitater som reflekterte at ungdommer bruker musikk som emosjonesregulering. Mange av disse tar opp hvordan musikk gjør at stemningen blir bedre.

Selv-identitet

«Justin Bieber Everything!» *Tegning av et stort hjerte* -Jente, 14 år

«Musikk har vært livet mitt siden jeg var 3. Jeg lager musikk hver dag.» -Gutt, 15 år

«Jeg blir ofte glad av å høre på musikk.» -Jente, 15 år

«Musikk for meg er både humør, humor, stemning og imponering. Jeg elsker musikken, alltid hørt på masse forskjellige musikksjangere. [...] Jeg går med musikk på meg som oftest, hører på mye rart

og det er en av mine topp interesser.» -Gutt, 15 år

«Jeg elsker musikk og kan ikke gå en dag uten å høre på musikk, musikken er en stor del av meg og betyr mye for meg.» -Jente, 15 år

«Jeg ville ikke vært den samme uten musikk. Jeg hører på det hver eneste dag og jeg er avhengig av det.» -Gutt, 15 år

Det var 9 (16,66%) sitater som reflekterte at ungdommer knytter musikk opp mot selv-identitet. Mange av svarene tok opp at de identifiserer seg med og idoliserer artister. Spesielt musikkartisten Justin Bieber ble nevnt opptil tre ganger.

Sosial identitet og mellommenneskelige relasjoner

«Musikken kan avgjøre hvilket humør jeg er i og hvordan jeg er med andre» -Jente, 15 år

«Musikk for meg er noe jeg kan høre på alene eller sammen med venner. Det er noe som kan trøste meg til tider og.» -Jente, 15 år

«Jeg hører på musikk hele tiden, og for meg er det viktig at musikken er annerledes enn det andre på min alder hører på.» -Gutt, 15 år

Det var 4 (7,4%) sitater som reflekterte at ungdommer brukte musikk til å skape en sosial identitet og var en del av mellommenneskelige relasjoner.

Diskusjon

Ungdommers tidsbruk på musikk

Hensikten med denne oppgaven er å se på hvorfor ungdommer er tiltrukket av musikk, hvordan ungdommer bruker musikk og hvordan ny teknologi kan virke inn på dette. Vi kan se en tendens til at flertallet av ungdommer i dag bruker mye av sin fritid på musikk. I denne undersøkelsen svarte 34,6% av ungdommene at de hørte på musikk mellom 1-2 timer hver dag, 38,3% svarte at de hørte på musikk mellom tre og seks timer om dagen, 9,8% hørte på musikk mellom syv og ti timer og 8,3% hørte på musikk over ti timer. Hvis vi tar bort timene ungdommene bruker på skolen, så viser dette at musikk utgjør en stor del av ungdommenes tidsbruk i løpet av en dag. For noen virker det som at musikken er konstant på fra når de kommer hjem fra skolen til de legger seg. Dette kan stemme overens med at over halvparten av ungdommene (55,6%) svarte at de var over middels interesserte i musikk mens 38,3% svarte at de var middels interessert i musikk. Til sammen svarte 93,9% av ungdommene at de var middels interesserte i musikk eller mer. Dette var ikke et faktisk mål på hvor interesserte ungdommene var i musikk, det var et mål på hvor interesserte de *følte* at de var i musikk. Det er statistisk umulig at 93,9% kan ligge på eller over gjennomsnittet i et mål på interesse. En god forklaring på at ungdommene føler seg over middels interessert i musikk kan være at de selv føler at de er mer interessert enn gjennomsnittet og knyttet til musikken på et dypere personlig nivå enn det andre likealdrede er. Dette kan stemme overens med hva Larson (1995) sa om at mye av musikken blir konsumert alene og deretter skjer den personlige kultiviseringen av identiteten. Det er mulig at ungdommene ikke snakker så mye om musikk og deler musikken på det sosiale plan like mye som de bruker musikken på det personlige. Det kan også kun være at ungdommene er mer egosentriske i denne perioden og dermed undervurderer hvor mye andre interesserer seg for musikk.

Tidligere forskning (for eksempel Fitzgerald et al, 1995) viser at ungdommer velger

musikklytting over andre interesser. Et interessant spørsmål kan være hvilke medier de unge bruker for å lytte til og finne ny musikk. I denne undersøkelsen svarte 79,1% at de brukte internett til å finne ny musikk ukentlig eller oftere, 93,3% brukte PC til å høre på musikk ukentlig eller oftere og 97% svarte at de brukte streaming-tjenester ukentlig eller oftere. Grunnen til at tallene for streaming-tjenester er større enn hvor mange som bruker PC skyldes nok at de fleste streaming-tjenestene også kan brukes på bærbare spillere som mobiltelefoner, MP3-spillere eller nettbrett. Bruken av streaming er dermed ikke begrenset til PC bruk. Et stort flertall (81,3%) eide en eller flere bærbare spillerne, og mange av disse spillerne tar nå inn internett og bruker apper (applikasjoner) som kan streame musikk. Tallene fra undersøkelsen indikerer at både bruk av PC og streaming-tjenester er populære musikkavspillere blant ungdom. Vi kan altså konkludere med at dagens ungdom bruker PC og internett for å lytte til og finne ny musikk.

PC og internett er altså medier hvor en stor del av ungdommene i undersøkelsen henter musikken sin fra. Dette er et stort felt som ikke er forsket mye på enda fordi det er såpass nytt. Tallene ovenfor viser en tendens til at PC, internett og streaming er tatt mye i bruk av ungdommer. På internett kan ungdommene dele eller få ny musikk av venner, bekjente eller totalt ukjente personer. I streaming-programmet Spotify er det en funksjon hvor man kan sende musikk til hverandre hvis man har koblet Facebook-profilen opp mot Spotify. Dette gjør at du kan se hva andre venner hører på, sende musikken du hører på til en venn gjennom private meldinger, eller dele spillelister med alle dine Facebook-venner. I denne undersøkelsen vises det at PC er en stor kilde til musikklytting, men en PC kan brukes til mye mer enn kun musikklytting. Før 2000-tallet var ikke PC en populær musikkavspiller på samme måte som den er i dag, og mest sannsynlig ble det brukt andre typer medier for å høre på musikk (radio, fjernsyn, stereoanlegg etc.). I dag blir PC-en multimedie-maskin som fyller flere behov på en gang. Når ungdommer sitter ved PC-en med internett kan de chatte, oppdatere profilen sin, gjøre lekser og høre på musikk samtidig. Over halvparten (61,9%) av ungdommene i denne undersøkelsen svarte at de hørte på musikk mens de gjorde skolearbeid, plikter eller oppgaver. De kan altså velge om de kun vil høre på musikk eller om

de vil ha musikken på i bakgrunnen. I tillegg kan ungdommene velge om de ønsker å være private når de lytter eller om de vil høre på musikk sammen med andre. På sosiale medier kan de ta stilling til om de ønsker å dele musikken de hører på med andre eller om de vil holde det privat. Det er med andre ord blitt mange valgmuligheter når det gjelder musikk og hvordan man ønsker å høre på musikk. I undersøkelsen svarte ungdommene ganske normalfordelt på spørsmålene om de kun fokuserte på musikk eller om de kun hadde musikk i bakgrunnen. De fleste (40,3%) svarte verken eller på at de fokuserte på musikken når de lyttet, 28,4% var enig og 20,1% var uenig. Det samme resultatet kom opp på om musikken var i bakgrunnen når de lyttet, 43,3% svarte verken eller, 22,4% enig og 18,7% uenig. Med disse svarene kan vi muligens anta at ungdommene ganske enkelt bytter på hvordan de lytter. Noen ganger kan de lytte kun til musikken, mens andre ganger er den i bakgrunnen. Ungdommene varierer muligens lyttemetoder etter om de gjør andre ting samtidig eller etter hvordan de føler seg. Det er mulig å bestemme seg for hva man skal gjøre med musikken med kun noen få tastetrykk på sosiale medier. Det at ungdommer nå får et valg mellom å vise hva de hører på gjennom bruk av PC og internett, gjør at de muligens er mer bevisst på hva de legger ut og viser av musikk. Dette kan være med å forsterke hvordan ungdom knytter identiteten sin opp mot musikken og være med på å skape en sosial identitet. Hvis ungdommene ikke er bevisste på hva de viser, må de forsvare valget sitt ved å si at «dette er den typen musikk jeg liker». Valget med å vise eller ikke vise musikken ungdommene lytter til på internett kan altså spille inn på hvordan musikk er med å skape sosiale identiteter. Dette stemmer overens med North et al. (2000) sitt funn, at musikk kan være med å påvirke ungdommers sosiale kognisjon.

PC med internett åpner altså en hel rekke muligheter for dagens ungdom som man tidligere ikke hadde, og det kan ha en innvirkning for hvordan ungdom knytter sin personlige og sosiale identitet til musikk. En stor del av ungdommene (65,7%) brukte sosiale medier som Facebook eller Twitter for å enten like eller følge artister. Internett har gjort det lettere for ungdom å se hva favorittartisten gjør, og artisten kan selv oppdatere sin profil på et av de sosiale mediene slik at det er enklere for fansen å følge med. Før internett var det ikke like lett å få informasjon om sine idoler,

likevel stoppet det ikke tusenvis av ungdommer på 60-tallet til å dyrke sin lidenskap for bandet The Beatles. I dag er det enkelt å få mye informasjon og oppdateringer om sin favorittartist, og dette kan være med å påvirke hvordan ungdommer identifiserer seg med artister. Litt over halvparten (51,5%) var enig eller svært enig i at de så opp til en artist eller band, og en av faktorene som kom fram under faktoranalysen var idolisering/identifisering. I følge Erikson (1968) kan idolene til ungdom bli voktere av identiteten deres. Dette kan ses ved at ungdommen identifiserer seg med en artist og artisten eller idolet tilknyttes den personlige identiteten til ungdommen. Personlig identitet inneholder verdier og holdninger, så kan dette bety at ungdommers verdier og holdninger kan bli påvirket av musikkartister? I følge teorien til Erikson vil man kunne anta det. Det vil være lettere for artister å uttrykke seg direkte til fansen i dag, gjennom sosiale medier. Slik vil det også bli lettere for ungdommene å få tilgang til informasjon direkte fra sitt idol. Dette kan ha både positive og negative sider, alt ettersom hva artistene står for og uttaler seg om.

Musikksmak og identitet

Er det andre måter vi kan se om ungdommer faktisk bruker musikk som en identitetsfaktor? Jenkins (2008) nevnte at identitet er noe konsist og at det konsise aspektet av identitet kan til grader predikeres. Dette var også Erikson (1968) enig i. Han mente at desto nærmere tidsmessig man snakket om identitet, desto mer ville den bli forsøkt å holdes konsis. Hvis vi ser på grafene (1-6) så ser vi en utvikling på hvordan ungdommene svarer på utviklingen av musikksmak for to år siden, seks måneder og to uker siden. Deretter ser vi på grafen at ungdom predikere hvordan de tror musikksmaken kommer til å endre seg i løpet av to uker, seks måneder og to år i fremtiden. På graf 1 (forandret musikksmak på to år) ser vi at flertallet mener de har forandret musikksmak i løpet av de to årene. Dette kan tyde på at de ser forandring over lang tid som noe positivt og at de mener de har utviklet en bedre musikksmak enn det de hadde tidligere. I graf 2 (forandret musikksmak på seks måneder) ser vi at svarene begynner å bevege seg fra svært enig og enig til et mer

normalfordelt svar hvor svarene er godt spredd ut. I graf 3 (forandret musikksmak de siste to ukene) begynner vi å nærme oss nåtiden. Her ser vi at flertallet av ungdommene har skiftet over til uenig og svært uenig. Dette forteller oss at desto nærmere vi kommer nåtiden desto mindre vil ungdommer ha byttet musikksmak. Det er mulig at ungdommene kan ha forandret musikksmaken slik. Derfor er det også spurt om hvordan ungdommene tror at de vil forandre musikksmak over de samme periodene. Hvis vi ser videre på graf 4 (vil forandre musikksmak om to uker) får vi omtrent de samme svarene som i graf 3. De fleste av ungdommene svarte at de var uenige eller svært uenige i at de kom til å forandre musikksmak om to uker. Ingen svarte at de var svært enige i dette. Dette viser fortsatt at desto nærmere nåtiden ungdommene er, desto mer vil de holde på sin musikksmak. På graf 5 (vil forandre musikksmak om seks måneder) kan vi se at svarene begynner å skifte over til normalfordelt igjen som på graf 2, men svarene ligger fortsatt sterkere på uenig siden. Dette kan tyde på at ungdommene mener at musikksmaken de har nå kommer til å vare lengre enn den de hadde før. På graf 6 (vil forandre musikksmak om to år) ser vi at de fleste har svart verken/eller og enig. Det kan være svært vanskelig å predikere noe så langt fram i tid, men mange mente at de ville forandre sin musikksmak. Gjennom grafene kan vi se at desto lengre bort fra nåtiden vi går så er forandring av musikksmak en mulighet. Jo nærmere nåtiden ungdommene kommer jo mer er musikksmaken fastsatt. Vi kan altså konkludere at musikksmak er noe ungdommene vil ha konsis i den nærmeste fortid og fremtid. Det ser ut som å samsvare veldig godt med teoriene til Erikson (1968) og Jenkins (2008) om at mennesker forsøker å holde identiteten sin så konsis som mulig. Sammenhengen mellom disse funnene og tidligere teori kan muligens være et bevis for at musikksmak henger direkte sammen med ungdommers identitet.

Funnene ovenfor samsvarer med hva ungdommene svarte om at de hadde en eller flere favorittsjangere. 42,5% var enige og 28,4% var svært enige, altså hadde 70,9% av de som svarte på undersøkelsen en eller flere favorittsjangre i musikk. De svarte nesten det samme på om de hadde en eller flere musikkjangre som de ikke likte. 45,5% svarte at de var enige og 20,9% svarte at de var svært enige at de hadde en eller flere sjangre i musikk som de mislikte, til sammen var dette

66,4%. Ser vi på teorien til Jenkins (2008) om at identitet handler om likheter og forskjeller kan man se en enda en teoretisk likhet mellom identitet og musikksmak. Å si hvilke musikkjangre ungdommer liker og hvilke musikkjangre ungdommer misliker sier noe om hvem de er og kan derfor være et uttrykk på deres identitet. Det ser ut til at det sosiale spiller en viktig rolle for musikksmak og identitet både for hvordan disse oppstår og opprettholdes. Til sammen var 79,1% enige i at de likte å få ny musikk av andre. Det er mulig at ungdommer bruker musikken til å kommunisere og forhandle sin identitet til venner og andre i sin sosiale krets. 68,1% svarte tilsammen at de var enige på at «mine venner hører på mye av det samme som meg» og 65,2% svarte at de likte å dele musikk med sine venner. I dette tilfellet av sosial interaksjon finnes det to mulige scenarier: Den ene er at ungdommen tar med sin personlige musikksmak og deler den med vennene eller gruppen han eller henne tilhører. Den andre er at ungdommen får musikksmak gjennom vennene eller gruppen han eller henne er medlem av. Ungdommen kan altså være en giver eller en mottaker av musikksmak. Siden vi tidligere i denne oppgaven har sett at musikksmak og identitet overlapper hverandre for ungdommer kan vi muligens her anta at ungdom også kan være en giver eller mottaker av sosial identitet. Tallene fra denne undersøkelsen kan tyde på dette. Hvis det er tilfellet at man kan være giver eller mottaker av sosial identitet er det mest sannsynlig at det er på denne måten subkulturer for ungdom basert på musikk oppstår. Jeg vil ikke gå for dypt inn på hvordan den enkelte ungdom oppfører seg i en subkultur, da dette kan være veldig individuelt og være basert på mange faktorer som personlighet, sosioøkonomisk status, oppvekst og andre demografiske verdier. Når det er sagt, så må gruppen ha givere og mottakere for at en felles musikksmak skal dannes og en gruppeidentitet skal opprettholdes. Omtrent halvparten av ungdommene i studien (51,7%) mente til og med selv at de ble påvirket av venners musikksmak. Dette er relativt selvbevisst av ungdommer i alderen 14 til 15 år, og det kan være på grunn av at musikk spiller en stor rolle for deres sosiale kognisjon, noe North et al. (2000) også fant i sine studier. Hvorfor ungdommer søker gruppeidentiteter er diskutert tidligere i teorien, og i følge Baumeister og Leary (1995) er behovet til å tilhøre et sted, en gruppe eller en idé, en grunnleggende

motivasjon for mennesket. Dette kan være spesielt viktig for ungdommer siden de er i en sårbar fase av livet der de må skape sin egen identitet.

Et annet spørsmål man kan stille seg videre er hva som påvirker ungdommer til å ha ulik musikksmak. Er det for eksempel en sammenheng mellom personlighet og musikksmak? Dette spørsmålet om musikksmak og personlighet har noe å gjøre med hverandre har blitt diskutert før (se for eksempel Hansen og Hansen, 1991; Zillman og Gan, 1997), men er et helt annet fokus enn hva denne oppgaven forsøker å oppnå. Det er derfor ingen spørsmål om spesifikke musikksjangre eller spørsmål om personlighet tatt med i spørreskjemaet. Det er derimot et interessant tema som er verdt og utforske videre.

Et nærmere blikk på svar fra åpent spørsmål

Jeg har valgt å se på noen av svarene på de åpne spørsmålene og gitt noen små kommentarer til de som muligens kan belyse hva som kommer frem i det ungdommen skriver. Dette kan være med å forklare noe av det subjektive i musikken som kan være vanskelig å få fram med et spørreskjema.

Vi kan se på svarene fra de åpne spørsmålene for å få bedre innblikk i hvorfor ungdom er opptatt av musikk. Jeg har valgt å se på noen svar fra resultatdelen og sett nærmere på et av svarene fra hvert tema:

«Musikk betyr utrolig mye for meg. Hører på musikk hver dag, det gjør hverdagen lettere og bedre.

Musikk kan ikke beskrives, det er ubeskrivelig.» -Gutt, 15 år

Her beskriver personen at musikken betyr svært mye, men klarer ikke å beskrive hvorfor den gjør det. Dette er noe som går igjen i svarene hos ungdom. En mulighet er at musikk fyller flere roller for ungdom og dermed er det vanskelig for ungdommer å se klart selv hvordan de bruker musikken. Ungdommene vil muligens ikke tenke at de direkte bruker musikk til emosjonsregulering eller identitetsdannelse, men kun at de bruker den for å føle seg bedre på flere forskjellige måter.

«Alt.» *Tegning av en bandlogo* -Gutt, 15 år

Her gjelder det samme som nevnt ovenfor. Musikken spiller en stor rolle i personens liv. Tegningen av bandlogo kan hinte til en idolisering eller identifisering av bandet. I følge teori og tidligere funn (Hargreaves og North, 1999) så vil gutter oftere enn jenter aktivt bruke musikk og dens symboler som et merke i en sosial identitetssammenheng. Her blir bandlogoen som symbol brukt som et personlig merke på hva slags musikk denne ungdommen liker og identifiserer seg med.

«Jeg elsker musikk. Dagen min blir morsommere og det blir mye bedre stemning.» -Jente 15 år.

Ungdommen uttrykker å ha knyttet sterke følelser opp mot musikk. Hun sier at musikken forbedrer «stemningen» og dagen blir morsommere. Dette kan sees som at hun bruker musikk som en strategi for positiv emosjonsregulering.

«Justin Bieber Everything!» *Tegning av et stort hjerte* -Jente, 14 år

Her uttrykker ungdommen sin idolisering og identifisering av en musikkartist. Hun uttrykker at musikkartisten betyr alt for henne. Dette kan bety samme som er nevnt ovenfor, at det å idolisere eller identifisere seg en musikkartist kan fylle flere roller i en ungdomsverden. I tillegg til identitet kan forelskelse være en form for emosjonsregulering der hvor ungdommen utforsker følelsen av å være forelsket. Dette kan stemme med teorien om at ungdommer forsøker å «lære» emosjoner gjennom å lytte til musikk. At noen utforsker emosjoner ved å idolisere eller identifisere seg med en musikkartist er svært mulig.

«Musikk for meg er både humør, humor, stemning og imponering. Jeg elsker musikken, alltid hørt på masse forskjellige musikksjangere. [...] Jeg går med musikk på meg som oftest, hører på mye rart

og det er en av mine topp interesser.» -Gutt, 15 år

Her oppgir ungdommen flere ulike årsaker til at han liker musikken, og de fleste er relatert til emosjonsregulering. Ungdommen sier og at han bruker bærbare spillere siden han har musikken «på» seg ofte. Et nytt objekt som blir tatt opp er «imponering», hvordan ungdommer kan bli imponert av musikk kan være interessant å se på videre i nye studier.

«Jeg hører på musikk hele tiden, og for meg er det viktig at musikken er annerledes enn det andre på min alder hører på.» -Gutt, 15 år

Ungdommen sier at han liker musikk som ikke er populært hos jevnaldrende. Dette kommer inn på teorien om likheter og forskjeller; hvordan en felles musikksmak kan skape identitet og hvordan en musikksmak som skiller seg fra andre også kan være med å skape identiteter. Det kan også muligens tolkes som at musikken blir brukt som et merke i sosial identitet, hvor det å skille seg ut fra mengden eller «mainstream-samfunnet» er viktig.

«Musikk er svært viktig. Uten musikk tror jeg det ikke ville gått liksom. Musikk gir også følelsen av å mestre noe jeg ikke trodde jeg ville klare.» -Gutt, 15 år

Ungdommen sier at uten musikk ville det ikke gått kan man anta at han er sterk knyttet til musikken, og det hjelper han muligens til å komme gjennom en ellers turbulent hverdag. Her kan vi anta at personen spiller et instrument, og at det å spille et instrument kan gi en mestringsfølelse. Enda et objekt som ikke har vært inkludert er mestringsfølelse, dette kan det være interessant å se på videre i nye studier.

«Musikk for meg betyr at jeg kan være i min egen lille verden. Det betyr mye.» -Jente, 15 år

Her kan vi se at musikken muligens hjelper personen til distansere seg fra verden utenfra når dette er viktig for henne. Dette kan tolkes som at musikk kan bli brukt som et hjelpemiddel til å unnsnippe virkeligheten for en mindre periode. Dette stemmer med teorien og andre funn om at musikk kan bli

brukt til en privat kultivering av selvet eller identiteten.

«Musikken kan avgjøre hvilket humør jeg er i og hvordan jeg er med andre» -Jente, 15 år

Ungdommen beskriver at musikken kan direkte styre hennes humør og det påvirker hvordan hun oppfører seg rundt andre. Her er det også snakk om hvordan musikk blir brukt til emosjonsregulering. Det er og nevnt at musikk kan påvirke handling i sosial kontekst, som kan tyde på en samhandling mellom musikk og sosial identitet.

Vi kan se at musikk er noe ungdom bryr seg mye om, og det virker som en del av ungdommenes emosjonelle velvære kommer direkte fra musikken. Flere av deltagerne i denne undersøkelsen svarte at musikk betydde mye for dem på forskjellige måter, men noen svarte også på hvorfor det betydde mye for dem personlig. Her er noen stikkord fra utsagnene ungdommer hadde om musikk: Stemning, glad, minner, inspirasjon, gira, hverdag, behagelig, viktig, slappe av, mestre, tanke, sjel, avhengig, påvirker, trist, energi, selvtillit, ubeskrivelig. Dette kan beskrive noen ulike situasjoner der ungdommer bruker musikk og hva de bruker musikken til. Svarene fra deskriptiv statistikk og svarene på de åpne spørsmålene viser at vi kan anta at 1. hypotese stemmer: Musikk er viktig for ungdom. Som nevnt tidligere er dette en relativ generell hypotese, men den var basis for utgangspunktet av denne oppgaven. Derfor var dette den første hypotesen som ble formet, fordi den dannet grunnlag til videre spørsmål, som *hvorfor* er musikk viktig for ungdom.

Musikk fyller flere roller

Hypotese 2. sier at ungdom søker emosjonsregulering, selv-identitet (personlig identitet) og mellommenneskelige relasjoner (sosial identitet) fra musikk. Ser vi på resultatene fra det åpne spørsmålet ser det ut til at ungdommene er klar over at musikk har en stor innvirkning på deres

humør og emosjoner. Dette stemmer godt med funnene til Saarikallio og Erkkilä (2007) som sa at ungdom bevisst bruker musikk for å regulere humøret sitt, i både positive og negative retninger. Mange av ungdommene svarer at de er avhengige av å ha musikk i hverdagen, dette kan indikere på at musikk ofte kan være deres valg av hjelpemiddel for å regulere humør og emosjoner i hverdagens problemer. Mange svarte og at musikk betydde alt eller veldig mye. Dette kan tolkes som at musikk fyller flere roller enn emosjonsreguleringen og kan være relatert til teorien om at ungdommene har gått fra å ha et barndomsselv til å skape et selvstendig og personlig selv eller identitet (Erikson, 1956, 1968; Wolf, Gedo & Terman, 1972; Kohut, 1977; Marcia, 1980; Boyes & Chandler, 1992). Når ungdommene går gjennom denne prosessen skal de regulere egne emosjoner, skape et eget selvkonsept, personlig identitet og ikke minst klare å orientere seg rundt i den sosiale verden. Dette stemmer også ved hva Hargreaves og North (1999) sier om det å se på sammenhengen mellom selv-identitet og mellommenneskelige relasjoner. Det at musikken fyller flere roller for ungdommene kan være en indikasjon på at hypotese 2 stemmer.

Flere av sitatene handler om hvordan ungdommene ser opp til en artist eller band, det er da en stor mulighet at de idoliserer eller identifiserer seg med den artisten eller bandet og knytter artisten eller bandet og musikken opp mot sin selv-identitet. De fleste sitatene omhandler som regel personlige forhold til musikk. Dette kommer mest sannsynligvis av selve spørsmålet, om hva musikk betyr for *deg*. Likevel har noen av ungdommene svart at musikk er viktig for dem i sosiale kontekster. Dette stemmer overens med det North og Hargreaves (1999) fant, at ungdommene bruker musikk som et slags verktøy for sosial kategoriseringer og mellommenneskelige relasjoner. Musikksmak blir et slags merke eller et symbol som kan brukes til å kommunisere sin sosiale identitet. I forhold til relasjoner sa et sitat at det var viktig at musikken var annerledes enn det andre likealdrede hørte på. Hvis noen ønsker å skille seg ut kan de gjøre dette blant annet ved å høre på annen type musikk enn det som er «populært». Zillman og Gan (1997) så at det å skille seg ut fra «mainstream-samfunnet» noen ganger var veldig viktig for ungdom, men det også var viktig å ha noen og dele sin sosiale identitet med. Ungdommer kan føle seg spesielle i nærmiljøet gjennom

musikk, men kan på internett som regel finne andre som liker den samme musikken. Dette betyr at selv om ingen liker det samme i nærmiljøet kan de gå til internett for å finne andre ungdommer med lik musikksmak. En mulighet for at flere subkulturer og flere sjangre av musikk skapes er at identiteten av den kan kommuniseres og opprettholdes gjennom internett.

I følge sosial identitetsteori (SIT) gir sosiale identiteter selvtillit (Tajfel & Turner, 1986). Er det da mulig at ungdom kan hente selvtillit fra sosiale identiteter de får fra internett? Det har allerede blitt tatt opp at man lettere kan dele musikk gjennom internett. Påstanden «Jeg kan vise min favorittmusikk til fremmede på internett» viste at 28,8% svarte enig og 11,4% svært enig. Det som var interessant var at ungdommene på påstanden «Jeg viser min favorittmusikk til de jeg kjenner på internett» svarte 18,2% enig og 5,3% svært enig. Dette kan muligens tolkes som at ungdommer liker bedre å dele musikk med fremmede på internett enn å dele med kjente. Dette kan skyldes at man på internett som regel kan være anonym hvis man ønsker dette. Unntaket blir sosiale medier som for eksempel Facebook. Her vil man ikke være anonym på samme måte og man kjenner de andre på nettsiden. Hvis ungdommene er anonyme på internett behøver de ikke lenger være redde for hva slags musikk de deler, for ingen kjenner deres virkelige identitet eller musikksmak. Dermed tar ikke den sosiale identiteten noe skade av å dele den musikken man vil. Harter (1990) snakker om at man er mer villig å vise mer personlige deler av selvet til nærmeste venner. Derimot på nettsider som Facebook er det vanlig å ha flere perifere venner. Dermed er det ikke sikkert at ungdommer vil dele sin personlige musikksmak. Et annet tema som har vært i mediene i det siste er mobbing på nett. Det er mulig at det å offentliggjøre sin musikksmak i denne alderen gjør at en blir sårbar ovenfor angrep på sin identitet, spesielt hvis det er en upopulær musikksjanger. Dette kan være interessant å følge i videre studier.

En nærmere gjennomgang av faktoranalysene

Faktorenes navn fra faktortabellene 1-3 ble tolket ut fra hvilke spørsmål som ble satt sammen og

basert på tidligere teori. Det ble brukt samme metode som North et al. (2004) gjorde for å navngi sine faktorer om musikk. Faktorene som ble tatt med videre er; emosjonsregulering, privat lytting, identifisering/idolisering, vise musikksmak, skille seg ut, uttrykke seg gjennom musikk, vise musikk til venner og venner og påvirkning. Disse er det verdt å se litt nærmere på for å forklare hva de betyr og hvordan navnene ble tolket. «Emosjonsregulering» ble tolket på grunnlag av at spørsmålene handlet mye om hvordan ungdom takler emosjoner ved å lytte til musikk. Saarikallio og Erkkila (2007) diskuterer om emosjonsregulering er det riktige navnet på dette fenomenet. De mener at humørregulering muligens vil være en bedre terminologi på fenomenet og at musikk oftere blir brukt som regulering for humør siden det er langvarig og stabilt, mens emosjoner er korte og flyktige. De mener at musikk faktisk sjeldnere blir brukt som å regulere korte og brå emosjoner, men oftest til å skape et langvarig og stabilt humør. Spørsmålene om faktoren i denne oppgaven er basert på spørsmål om både humør og emosjoner så denne faktoren inneholder *både* emosjonsregulering og humørregulering. For enkelthetens skyld er den kun kalt emosjonsregulering, selv om den også inneholder elementer av humørregulering. «Privat lytting» ble tolket ved at spørsmålene svarte på om ungdommene vil høre på musikk alene. «Identifisering/idolisering» ble tolket ut fra spørsmål om hvordan en ser opp til eller følger artister. Dette har også en teoretisk bakgrunn fra Erikson (1968) som mener at idoler er voktere av identiteten. Vise musikksmak ble tolket basert på spørsmål om ungdommene gikk med klær eller viste sin identitet gjennom musikksmak. Det kom også fram at ungdommene mente at man kunne se på andre hva slags personer de var når de hadde en klesstil som minte om en musikksmak. Skille seg ut» ble tolket fra at ungdommene som likte musikk brukte forskjeller (fra Jenkins, 2008) til å skille seg ut og skape identitet. «Uttrykke seg gjennom musikk» ble tolket fra spørsmålene om ungdommene ville fremføre musikk, lysten til å bli musikkartist og det at de ønsket styre musikken i sosiale settinger. Dette kan være personer som er givere i en sosial kontekst. De vil altså uttrykke seg selv gjennom musikken enten ved å spille selv eller ved å vise sin musikksmak. Det interessante er at denne faktoren er den eneste som ikke tar opp ungdommen kun som *lytter*, men også som at de *utfører*

eller *spiller* musikken selv. «Vise musikk til venner» ble tolket utfra spørsmålene om ungdommene kun ville vise musikken til nære venner. «Venner og påvirkning» ble tolket fra spørsmålene om hvordan man blir påvirket av venners musikksmak, om de delte musikksmak med venner og at venner vil lettere like hverandres musikksmak.

Tid brukt på musikk og korrelasjoner med faktorer

Tidligere så vi at ungdommer bruker mye av sin fritid til å lytte på musikk og at PC med internett er brukes ofte til å både lytte til og finne ny musikk. Ser på vi på korrelasjonstabell 1 i resultater så ser vi hvordan noen av faktorene signifikant korrelerer med funnene fra del 1 av spørreskjemaet. Den høyeste korrelasjonen er mellom emosjonsregulering og hvor mange timer ungdommene lytter til musikk ($,422, p < ,01$). Dette er ikke overraskende når vi ser på tidligere teori og svarene fra det åpne spørsmålet. Vi kan altså muligens konkludere med at emosjonsregulering er en av grunnene til at ungdom bruker mye tid på musikk. En annen faktor som signifikant korrelerer sterkere enn andre faktorer med tid brukt på musikk er identifisering/idolisering ($,372, p < ,01$). Dette kan bety at de som bruker mer tid på musikk lettere identifiserer seg med eller idoliserer musikkartistene de hører på. Det kan også bety at de som hører mer på musikk gjør det på grunn av at de identifiserer seg med eller idoliserer en musikkartist. Det kan være et tosidig forhold der hvor jo mer tid ungdommene bruker på musikk, jo mer blir de opptatt av artistene som lager musikken. Dette kan igjen føre til at ungdommene bruker mer tid på musikken til disse artistene. Den siste faktoren som signifikant korrelerer med tid brukt på musikk er å uttrykke seg gjennom musikk ($,243, p < ,01$). Dette er ikke en like sterk korrelasjons som de to tidligere, men kan indikere at desto mer tid ungdommene bruker på musikk jo mer vil de uttrykke seg gjennom musikken. Det er vanskelig å uttrykke seg gjennom musikk uten å ha hørt musikk, så vi kan anta at det å høre mye på musikk øker sjansen for at noen vil uttrykke seg gjennom musikk. Vise musikksmak er den svakeste av de fire faktorene, men den er fortsatt signifikant ($,174, p < ,05$). Tilsammen kan disse faktorene

forklare mye av hvorfor ungdom bruker så mye tid på musikk. Det vil derimot ikke si at korrelasjonen medfører direkte kausalitet, men korrelasjonene i dette tilfellet er gode *indikatorer*; og kan være et bevis for at hypotese 2 stemmer: Ungdommer bruker musikk til emosjonsregulering, til selv-identitet gjennom identifisering og idolisering av musikkartister og til mellommenneskelige relasjoner eller sosial identitet ved å uttrykke seg gjennom musikk.

Hvordan ungdommer bruker PC og internett til emosjonsregulering og identitetsdannelse.

Ser vi videre på korrelasjonstabell 1, kan vi se at faktorene emosjonsregulering, identifisering/idolisering og uttrykke musikk går igjen også på spørsmålene om PC og internett. Emosjonsregulering korrelerte signifikant med spørsmålene: hvor ofte de lyttet til PC ($,208, p < ,05$), hvor ofte bruker du internett til å finne nye sanger ($,320, p < ,01$) og hvor ofte bruker du streaming-programmer til musikklytting ($,211, p < ,05$). Det samme gjorde identifisering/idolisering på de samme spørsmålene med lik rekkefølge ($,233, p < ,01$), ($,250, p < ,01$) ($,236, p < ,01$), og på uttrykke seg gjennom musikk med de samme spørsmålene med lik rekkefølge ($,176, p < ,05$), ($,230, p < ,01$) ($,226, p < ,01$). Hver for seg så er ikke disse korrelasjonene store, men hvis man ser på alle slått sammen kan man se at PC og internett kan forklare det som er med å beskrive hypotese 2. Slår vi sammen alle korrelasjonene fra alle spørsmålene om PC og internett kan dette tolkes som hvordan PC og internett er det mediet som ungdommer bruker til å høre på og finne musikk. Pc og internett vil da være med på å hjelpe ungdommene med hvordan de bruker musikk til emosjonsregulering, til selv-identitet gjennom identifisering og idolisering av musikkartister og til mellommenneskelige relasjoner, eller sosial identitet. Disse funnene ved siden av at 79,1% svarte at de brukte internett til å finne ny musikk ukentlig eller oftere, 93,3% brukte PC til å høre på musikk ukentlig eller oftere og 97% svarte at de brukte streaming-tjenester ukentlig eller oftere, kan tyde på at PC og internett er viktige plattformer der ungdommer lytter til, bruker og deler musikk. Dette er gode bevis for hypotese 3: PC og internett er et viktig mediet for hvordan ungdom bruker musikk, da spesielt med

tanke på emosjonsregulering, selv-identitet og mellommenneskelig relasjoner.

Kjønnsforskjeller og idolisering

Det ble funnet statistiske signifikante kjønnsforskjeller mellom gutter, jenter og emosjonsregulering. T-tester viste at jenter oftere brukte musikk til emosjonsregulering enn gutter. Derfor stemmer Hypotese 4a: Det vil finnes kjønnsforskjeller i emosjonsregulering. Dette stemmer overens med tidligere empiri. Derimot ble det ikke funnet noen kjønnsforskjeller i å uttrykke seg gjennom musikk. Hypotese 4b: Det vil finnes kjønnsforskjeller i å uttrykke seg gjennom musikk, stemte altså ikke. Det ble overraskende nok funnet kjønnsforskjeller mellom gutter og jenter og identifisering/idolisering. Her var det også jentene som oftere identifiserte seg med eller idoliserte musikkartister. Hvis vi ser på noen av svarene fra det åpne spørsmålet så ser vi at et par av jentene uttrykker sin lidenskap for musikkartisten Justin Bieber. Våren 2013 var det «Tre dagers Bieber-fest» i Oslos gater (Aftenposten.no, 2013a). 66.000 så konsertene til Justin Bieber, de fleste var jenter i alderen 12 til 16 år. Politiet måtte ta flere forhåndsregler når de skulle kontrollere flere tusen unge jenter som blir gale av å se sitt popidol (Aftenposten.no 2013b). Noen av resultatene kan muligens være med å forklare hvorfor et slikt fenomen oppstår. Hvis vi ser på korrelasjonstabell 2, ser vi at identifisering/idolisering er sterkt korrelert med faktorene emosjonsregulering ($.471, p < .01$), vise musikksmak ($.477, p < .01$) og å uttrykke seg gjennom musikk ($.504, p < .01$). Emosjonsregulering med musikk var også mest brukt av jenter, så vi kan muligens anta at det å bli fan av en musikkartist starter ved emosjonsregulering. Ut i fra disse tallene kan man muligens anta at emosjonsregulering vil starte en idolisering, deretter blir idoliseringen opprettholdt ved å vise sin musikksmak og ved å uttrykke seg gjennom musikken som den idoliserte musikkartisten lager. Så kan det bli en sosial identitetssak hvor det å idolisere noen sammen kan skape samhold og en slags «subkultur» hvor ungdommer kan hente selvtillit og sosial aksept. Dette kan muligens forklare noen av årsakene til at jenter blir opptatt av en artist, men man kan ikke utelate at det er andre årsaker

som spiller inn. Andre årsaker som ikke har blitt belyst kan være kjønnsidentitet, forelskelse og seksualitet. Dette kan være et interessant tema å forske videre på.

Et annet resultat som er interessant å se på er korrelasjonen mellom emosjonsregulering og å vise musikksmak ($,506 p < ,01$). Dette kan muligens indikere at musikken som blir brukt som emosjonsregulering til slutt kan ende opp som den musikksmaken ungdommer knytter til seg. Dette stemmer med det Schave og Schave (1989) sa om at sterke opplevde emosjoner knytter seg til selvet. Alt i alt ser det ut som de sterkeste faktorene som korrelerer best med hverandre og andre faktorer er emosjonsregulering, identifisering/idolisering og vise musikksmak. Disse faktorene styrker hypotese 2 om at ungdommer bruker musikk til emosjonsregulering, personlig identitet og sosial identitet. En lav men interessant signifikant korrelasjon ($,214, p < 0,5$) var mellom spørsmålet hvor ofte ungdommene brukte å finne ny musikk på internett og faktoren venner og påvirkning. Dette kan stemme med hva som var diskutert tidligere, at venner deler musikk med hverandre gjennom internett.

Svakheter og styrker i studien

Resultatene fra denne studien viser sterke indikatorer på at alle hypotesene unntatt 4b stemmer. Man kan spørre hvor godt dette representerer den faktiske befolkning, altså ungdom i den vestlige verden. Det skulle gjerne vært flere respondenter, flere skoler og flere regioner. Det optimale hadde vært å få testet dette på tvers av landegrenser. Selv om kulturforskjeller ikke var fokus i denne oppgaven hadde det vært interessant å se om dette virker inn. Kanskje finnes det en kulturell forskjell i den vestlige verden eller kanskje mellom de vestlige og østlige landene. Målet med studien var å se på generelle temaer om hvorfor musikk er viktig for ungdommer og hvordan ungdommer bruker musikk gjennom ny teknologi. Derfor ble det valgt kvantitativ metode. Det er noen store svakheter ved dette når man skal se på personlige aspekter av livet som emosjoner og identitet. Det er umulig å få et detaljert bilde av følelseslivet til en ungdom når han eller henne setter på sin favorittmusikk

eller hvordan om han eller henne viser musikksmaken sin offentlig. Dette er muligens viktig informasjon som går tapt i en kvantitativ studie når man skal prøve å forstå hvordan musikk påvirker livet til ungdom. Det var derfor det åpne spørsmålet ble inkludert i spørreskjemaet, for å forsøke å få med noen personlige detaljer. Spørreskjemaet var ikke standardisert og var spesiallaget for akkurat denne type undersøkelse. Grunnlaget for dette var at det er gjort svært liten forskning på dette området fra før og noe standardiserte spørsmål om musikk enda ikke er blitt laget. Det at spørreskjemaet er laget på denne måten har både styrker og svakheter. Styrken er at man får spurt om akkurat det man forsøker å finne ut av. Den negative siden er at hvis man er uerfaren i denne prosessen kan ta svært lang tid å lage et godt skjema og man kan ende opp med spørsmål som ikke dekker det man ønsker å finne ut av. Spørreskjemaet til denne oppgaven var på ingen måte perfekt, men fikk hentet inn en god del brukbar data. Spørsmålene i spørreskjemaet har prøvd å ta opp så mange temaer som mulig fra tidligere teorier. I etterkant kan man se at dette muligens var en feil. Det gjorde at spørreskjemaet ble for bredt og at noen av faktoranalysene ble enten forvirrende eller for svake. På den andre siden ble det et svært eksplorerende spørreskjema som til tross til en stor spredning av spørsmål fanget opp noen nøkkelementer i hvordan ungdom bruker musikk. Det kan argumenteres at det åpne spørsmålet har fått for mye vekt i denne oppgaven. Det var kun ment som et spørsmål på slutten, men mange av svarene var for interessante til å ikke bli tatt frem i søkelyset. Det var ingen spesiell analyse metode som ble brukt for å se på svarene på det åpne spørsmål. Det var som sagt ikke planlagt at det skulle få en slik stor del i oppgaven, men det føltes ikke riktig å overse noen av de underliggende og ofte viktige poengene som kom fram i svarene. Det ble gjort faktoranalyse på del 2, 3 og 4 hver for seg, og tallene $< ,40$ ble tatt vekk i selve tabellen. Det ble gjort av North et al. (2000) og det så ryddig og pent ut. Dette var grunnlaget hvorfor denne type presentasjonsmetode ble valgt. Det var også diskutert om å bruke regresjonsanalyse for å se om faktorene kunne predikere hverandre. Dette ble ikke gjort da flere av teoriene om identitet sier at det ikke finnes grunnlag for å predikere identitet (for eksempel Erikson, 1968; Jenkins, 2008). Hvis spørreskjemaet skulle bli laget igjen ville det blitt gjort noen finjusteringer og noen spørsmål ville

nok bli forandret, men selve strukturen til spørreskjemaet ville blitt beholdt. Det kom fram mye god informasjon, spesielt gjennom å se på tidsperspektiv og musikksmak (graf 1-6). Spørreskjemaet i seg selv er ikke vært perfekt, men det har vært en god læringsprosess å lage det selv. Når man har god kjennskap til spørsmålene blir det også lettere å tolke hva svarene betyr.

Det viktigste med denne oppgaven er at den kan belyse et tema som vi ikke vet nok om. Tilgjengeligheten til musikk bare vokser gjennom internett og vi har sett at ungdommer klarer å tilpasse seg og bruke denne teknologien til sine behov. Som resultatene tilsier er musikk viktig for ungdom på flere arenaer og tilfredsstillende flere behov som ungdommer har i ungdomstiden. Å forstå at ungdom bruker musikk til ulike behov og på ulike arenaer er viktig, dette kan sees fra flere perspektiver. Det er kanskje likevel enda viktigere å kunne forstå at dette påvirker prosesser som ungdommer går gjennom. At musikksmak kan representere identitet og at en idolisering av artister påvirker handling gjør at man bedre kan forstå prosessene bak dannelsen av identitet i ungdomstiden. Denne oppgaven har hatt fokus på musikk, men det er ikke umulig at dette kan gjelde for andre medier. Dataspill og TV-serier kan muligens fylle de samme behovene. Det er mulig ettersom ungdommene blir eldre at musikk kan bli mindre viktig som identitetsfaktor. Da kan det være at ungdommene finner andre interesser som dekker nye behov.

Forslag til videre forskning

Det hadde vært interessant og hatt fokus på emosjonsregulering og identitet gjennom kvalitative studier og muligens fått et mer detaljert bilde av prosessene som ligger bak disse regulering av emosjoner og dannelse av en identitet. Da hadde det vært viktig å fokusere på ulike individuelle faktorer som spiller inn på hvilke behov et individ har. Å se spesifikt hvordan en ungdom blir en dedikert fan av en artist eller et band hadde vært interessant. Det kunne gi oss bedre innblikk i hvordan fenomener som tenåringsidoler oppstår og hvordan disse blir nærmest religiøst dyrket. I denne oppgaven har fokuset vært mest på ungdommen som lytter eller forbruker av musikk. Det

hadde vært interessant å gå videre og se hva det å spille et instrument gjør med behovene til ungdom. Hvis man fokuserer på ungdom som spiller et instrument så kommer det flere andre faktorer som for eksempel mestring og læring. Dette kan også være med å forklare noen aspekter som musikk kan fylle. Kanskje det viktigste forslaget til videre forskning vil være å se hvordan man kanskje kan øke ungdommers velvære eller fornøydhetsnivå med seg selv gjennom musikk. Dette kan muligens gjøres ved å følge noen ungdommer som lærer seg å spille et instrument og muligens kanskje skape et nærmiljø der hvor det er lett å starte et band, kor eller andre musikalske sammenkomster. Videre forskning kan også ha fokus på hvordan ny teknologi er med på å interagere med dagens ungdom. Ny teknologi er noe som utvikler seg raskt og det å kunne forstå hvordan ungdom bruker den nye teknologien til å finne, bruke og dele musikk kan være med å gi nye resultater. Musikk er et kraftig virkemiddel, og vi vet for lite hvordan det påvirker både oss og ungdom i dagens samfunn. Uansett hva som blir forsket på videre, så burde et stort fokus være på ungdommers velvære og hvordan musikk kan påvirke de i positiv retning.

Konklusjon

Hensikten med denne studien var å se om musikk var viktig for ungdommer, hvorfor musikk er viktig for ungdommer og om ny teknologi på noen måte påvirker dette forholdet. Denne studien fant at ungdom bruker mye av sin fritid på musikk og mye av musikklyttingen skjer gjennom PC med internett som har streaming-tjenester. Resultatene fra denne studien tyder på at:

- Ungdom mener musikk er noe viktig i deres liv.
- Ungdom bruker musikk til emosjonsregulering, forme selv-identitet gjennom å identifisere seg med og idolisere artister, og til å skape en sosial identitet og mellommenneskelige relasjoner ved å uttrykke seg gjennom musikken.
- Ungdom bruker ofte PC og internett til musikklytting. Gjennom sosiale medier på internett (som for eksempel Facebook eller Twitter) kan de følge og identifisere seg med eller idolisere sin favorittartist, og de kan uttrykke seg gjennom musikk ved å dele sin musikksmak.
- Jenter bruker musikk til emosjonsregulering oftere enn det gutter gjør og jenter identifiserer seg med eller idoliserer artister lettere enn gutter.

Dette tyder også på at alle hypotesene unntatt 4b (kjønnsforskjeller i å uttrykke seg gjennom musikk) stemmer. Resultatene kan det ikke forklare hvordan individuelle forskjeller er med å styre for eksempel musikksmak eller hvordan hver enkelt ungdom bruker musikk. Derimot indikerer studien hva musikk betyr for ungdom, hvordan de generelt bruker musikk for å dekke flere behov og hvordan de tar i bruk ny teknologi til å gjøre dette.

Referanser

Aftenposten.no (2013a). Hentet fra aftenposten.no 16. Juni, 2013.

<http://www.aftenposten.no/kultur/Tre-dagers-Bieber-fest-7179184.html#.Ubul4pzm7bg>

Aftenposten.no (2013b). Hentet fra aftenposten.no 16. Juni, 2013.

<http://www.aftenposten.no/7168339.html#.Ubunapzm7bg>

Arnett, J. (1991). Adolescents and Heavy-Metal Music - from the Mouths of Metalheads. *Youth & Society*, 23(1), 76-98.

Asmussen, L., & Larson, R. (1991). The Quality of Family Time among Young Adolescents in Single-Parent and Married-Parent Families. *Journal of Marriage and the Family*, 53(4), 1021-1030.

Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The Need to Belong - Desire for Interpersonal Attachments as a Fundamental Human-Motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497-529.

Bleich, S., Zillmann, D., & Weaver, J. (1991). Enjoyment and Consumption of Defiant Rock-Music as a Function of Adolescent Rebelliousness. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 35(3), 351-366.

Boyes, M. C., & Chandler, M. (1992). Cognitive-Development, Epistemic Doubt, and Identity

Formation in Adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 21(3), 277-304.

Broughton, J. M. (1981). The Divided Self in Adolescence. *Human Development*, 24(1), 13-32.

Cook, N. (2000). *Music: a very short introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Crozier, W. R. (1997). Music and social influences. In *The Social Psychology of Music*, edited by Hargreaves, D. J. & North, A.C.. Oxford University Press: New York

Csikszentmihalyi, M., Larson, R., & Prescott, S. (1977). Ecology of Adolescent Activity and Experience. *Journal of Youth and Adolescence*, 6(3), 281-294.

Danielsen, A., Due, B. & Maasø, A. (2010). Hentet fra aftenposten.no 16. November, 2010.

<http://www.aftenposten.no/meninger/kronikker/article3905750.ece>

DeNora, T. (1999). Music as a technology of the self. *Poetics*, 27(1), 31-56.

DeNora, T. (2000). *Music in everyday life*. Cambridge: Cambridge University Press.

Erikson, E. H. (1956). The Problem of Ego Identity. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 4(1), 56-121.

Erikson, E. H. (1963). *Childhood and society*. New York: Norton.

Erikson, E. H. (1968). *Identity : youth and crisis*. New York: Norton

- Erikson, E. H (1969). The problem of Ego Identity. *Psychological Issues*, 1, 101-164.
- Festinger, L. (1957). *A theory of cognitive dissonance*. Evanston, Ill.: Row, Peterson and Company.
- Finnäs, L. (1989). A comparison between young people's privately and publicly expressed musical preferences. *Psychology of Music*, 17: 132-45.
- Fitzgerald, M., Joseph, A. P., Hayes, M., & Oregan, M. (1995). Leisure Activities of Adolescent Schoolchildren. *Journal of Adolescence*, 18(3), 349-358.
- Garrido, S., & Schubert, E. (2011). Individual Differences in the Enjoyment of Negative Emotion in Music: A Literature Review and Experiment. *Music Perception*, 28(3), 279-295.
- Giddens, A. (1991). *Modernity and self-identity : self and society in the late modern age*. Cambridge: Polity Press.
- Greene, A. L., & Larson, R. W. (1991). Variation in Stress Reactivity during Adolescence. *Life-Span Developmental Psychology : Perspectives on Stress and Coping*, 195-209.
- Hansen, C. H., & Hansen, R. D. (1991). Constructing Personality and Social-Reality through Music - Individual-Differences among Fans of Punk and Heavy-Metal Music. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 35(3), 335-350.
- Hargreaves, D. J. (1986). *The development psychology of music*. Cambridge University Press, Cambridge.

Hargreaves, D. J., & North, A. C. (1997) *The Social Psychology of Music*. Oxford University Press:
New York

Hargreaves, D. J., & North, A. C. (1999) The function of music in everyday life: Redefining the
social in music psychology. *Psychology of Music*, 27, 71-83

Harter, S. (1990). Self and identity development. In Feldman, S., & Elliot, G. R. (eds.), *At the
Threshold: The Developing Adolescent*. Harvard University Press, Cambridge, MA

Jenkins, R. (2008). *Social Identity*. London and New York: Routledge.

Kohut, H. (1977). *The restoration of the self*. New York: International Universities Press.

Kreutz, G., Ott, U., Teichmann, D., Osawa, P., & Vaitl, D. (2008). Using music to induce emotions:
Influences of musical preference and absorption. *Psychology of Music*, 36(1), 101-126.

Kubey, R., & Larson, R. (1990). THE USE AND EXPERIENCE OF THE NEW VIDEO MEDIA
AMONG CHILDREN AND YOUNG ADOLESCENTS. *Communication Research*, 17(1),
107-130.

Kurdek, L. A. (1987) Gender differences in the psychological symptomatology and coping
strategies for young adolescents. *Journal of Early Adolescence*. 7(4), 395-410.

Larson, R. & Csikzentmihalyi, M. (1978). Experimental correlates of time alone in adolescence. *J.
Personal*. 46: 677-693.

- Larson, R., & Richards, M. H. (1989). The changing life space of early adolescence. *J. Youth Adolesc.* 18(6)
- Larson, R., & Richards, M. H. (1991). Daily Companionship in Late Childhood and Early Adolescence - Changing Developmental Contexts. *Child Development*, 62(2), 284-300.
- Larson, R., & Asmussen, L. (1991) Anger, worry and hurt in early adolescence: An enlarging world of negative emotions. In Colten, M. E., & Gore, S., *Adolescent Stress: Causes and Consequences*. Aldine De Gruuyter, New York.
- Larson, R. W., & Richards, M. H. (1994). Family Emotions - Do Young Adolescents and Their Parents Experience the Same States. *Journal of Research on Adolescence*, 4(4), 567-583.
- Larson, R. (1995). SECRETS IN THE BEDROOM - ADOLESCENTS PRIVATE USE OF MEDIA. *Journal of Youth and Adolescence*, 24(5), 535-550.
- Marcia, J. E. (1980) Identity in Adolescence, in Adelson, J., *Handbook of adolescent psychology*. New York: Wiley.
- Meyer, L.B (1956) *Emotion and meaning in music*. Chicago: Chicago University Press
- Myers, D. G. (2008). *Social Psychology*. McGraw & Hill, New York.

- North, A. C., & Hargreaves, D. J. (1999) Music and adolescent identity. *Music Education Research*, 1(1) 75-92
- North, A. C., Hargreaves, D. J., & Hargreaves, J. J. (2004). Uses of music in everyday life. *Music Perception*, 22(1), 41-77.
- North, A. C., Hargreaves, D. J., & O'Neill, S. A. (2000). The importance of music to adolescents. . *British Journal of Educational Psychology*, 70, 255-272.
- Richards, M. H. & Larson, R. (1993). Pubertal development and the daily subjective states of young adolescence. *J. Res. Adolesc.* 3: 145-169.
- Saarikallio, S., & Erkkilä, J. (2007). The role of music in adolescents' mood regulation. *Psychology of Music*, .35(1)
- Schave, D., & Schave, B. (1989). *Early adolescence and the search for self: a developmental perspective*. New York: Praeger.
- Sloboda, J. A., & Juslin, P. N. (2001). *Music and emotion : theory and research*. Oxford: Oxford University Press.
- Tajfel, H. (1978). *Differentiation between social groups : studies in the social psychology of intergroup relations* (Vol. 14). London: Published in cooperation with European Association of Experimental Social Psychology by Academic Press.
- Tajfel, H., Billig, M. G., Bundy, R. P., & Flament, C. (1971). Social Categorization and Intergroup

Behavior. *European Journal of Social Psychology*, 1(2), 149-177.

Tajfel, H., & Turner, J. C. (1986) The social identity theory of intergroup behavior. In Worchel, S., & Austin, W. G., *Psychology of intergroup relations*. Chicago: Nelson-Hall.

Tarrant, M., North, A. C., Edridge, M. D., Kirk, L. E., Smith, E. A., & Turner, R. E. (2001). Social identity in adolescence. *Journal of Adolescence*, 24(5), 597-609.

Tarrant, M. (2002). Adolescent peer groups and social identity. *Social Development*, 11(1), 110-123.

Wells, A., & Hakanen, E. A. (1991). The Emotional Use of Popular-Music by Adolescents. *Journalism Quarterly*, 68(3), 445-454.

Wolf, E. S., Gedo, J. E., & Terman, D. M. (1972). Adolescent Process as a Transformation of Self. *Journal of Youth and Adolescence*, 1(3), 257-272.

Zillman, D. & Gan, S. (1997). Musical taste in adolescence. In *The Social Psychology of Music*, edited by Hargreaves, D. J. & North, A.C.. Oxford University Press: New York

Vedlegg

A: Svar på åpne spørsmål

Jenter og gutter mellom 14 og 15 år svarer på hva musikk betyr for dem.

Vennligst skriv kort om hva musikk betyr for deg:

«Jeg elsker musikk. Dagen min blir morsommere og det blir mye bedre stemning.»

-Jente, 15 år

«Musikk betyr mye...»

-Gutt, 15 år

«Alt.»

-Gutt, 15 år

«Musikk kan gjøre med både glad og trist. Jeg har minner jeg forbinder med visse sanger.»

-Jente, 15 år

«Det betyr alt for meg.»

-Gutt, 15 år

Tegning av noter

-Gutt, 14 år

«Musikk betyr mye for meg fordi jeg får inspirasjon fra forskjellige typer musikk.»

-Gutt, 15 år

«Lyser opp hverdagen.»

-Jente, 15 år

«Musikken kan avgjøre hvilket humør jeg er i og hvordan jeg er med andre»

-Jente, 15 år

«Musikk er alt for meg, det går ikke an å beskrive hva musikk er.»

-Gutt, 15 år

«Justin Bieber Everything!» *Tegning av et stort hjerte*

-Jente, 14 år

«Musikk betyr mye for meg fordi jeg elsker å høre på det.»

-Jente, 15 år

«Musikk betyr mye for meg. Jeg vil jobbe med musikk når jeg blir stor.»

-Gutt, 15 år

«Musikk betyr mye for meg.»

-Gutt, 14 år

«JUSTIN BIEBER!» *Tegning av et stort hjerte*

-Jente, 14 år

«Mye.»

-Gutt, 15 år

«Det er så bra å høre på musikk. Man blir glad og gira.» *Tegning av noter og hjerter*

-Jente, 15 år

«Musikk for meg er noe jeg kan høre på alene eller sammen med venner. Det er noe som kan trøste meg til tider og.»

-Jente, 15 år

«Musikk betyr mye, for det gjør dagen bedre, gjør meg glad eller minner meg om personer (venner).»

-Jente, 15 år

«Musikk betyr ikke så mye for meg, men jeg liker å høre på det når det passer seg.»

-Gutt, 14 år

«Musikk betyr nesten alt for meg. Det gjør det morsommere å gå eller jogge.»

-Gutt 15 år

«Musikk har vært livet mitt siden jeg var 3. Jeg lager musikk hver dag.»

-Gutt, 15 år

«Musikk betyr for meg en stor del av livet mitt.»

-Jente, 15 år

«Det betyr mye, jeg tror ikke jeg ville vært den samme uten musikken.»

-Jente, 15 år

«Jeg er veldig glad i musikk, og det gjør meg glad. Jeg går hele tiden rundt og synger, og jeg synes at fin musikk løfter stemningen uansett hvor jeg er.»

-Jente, 15 år

«For meg er musikk en ting som gjør meg glad eller aggressiv musikk kan gjøre meg glad eller trist.»

-Gutt, 15 år

«Jeg blir ofte glad av å høre på musikk.»

-Jente, 15 år

«Alt.» *Tegning av en bandlogo*

-Gutt, 15 år

«Det er noe jeg hører på når jeg kjeder meg.»

-Gutt, 15 år

«Musikk betyr mye for meg. Jeg hører på musikk minst 8 timer daglig. Går jeg uten musikk blir jeg deppa og nedenfor.»

-Jente, 15 år

«Mye :)»

-Jente, 15 år

«Jag gillar musik =)»

-Jente, 14 år

«Veldig mye :)»

-Jente, 15 år

«VELDIG MYCKET!!!»

-Jente, 15 år

«Mye. Jeg klarer meg ikke en dag uten. Jeg holder også på med musikk på fritiden (korps). Musikk hjelper meg gjennom dagene, mest vanskelige dager.»

-Gutt, 15 år

«Musikk gjør hverdagen lysere!»

-Jente, 14 år

«Musikk for meg er både humør, humor, stemning og imponering. Jeg elsker musikken, alltid hørt på masse forskjellige musikksjangere. [...] Jeg går med musikk på meg som oftest, hører på mye rart og det er en av mine topp interesser.»

-Gutt, 15 år

«Musikk er veldig behagelig, og betyr ganske mye for meg»

-Jente, 15 år

«Alt!»

-Jente, 15 år

«Jeg hører på musikk hele tiden, og for meg er det viktig at musikken er annerledes enn det andre på min alder hører på.»

-Gutt, 15 år

«Jeg elsker musikk og kan ikke gå en dag uten å høre på musikk, musikken er en stor del av meg og betyr mye for meg.»

-Jente, 15 år

«Musikk hjelper meg å slappe av.»

-Jente, 15 år

«Musikk er svært viktig. Uten musikk tror jeg det ikke ville gått liksom. Musikk gir også følelsen av å mestre noe jeg ikke trodde jeg ville klare.»

-Gutt, 15 år

«Musikken betyr mye for meg. Jeg spiller ingen instrumenter eller synger selv, men jeg er avhengig av musikk. Går aldri ut døra uten telefonen og ørepluggene mine. Musikk endrer også humøret mitt, og gjør årstidene og høytidene klarere.»

-Jente, 15 år

«Musikk for meg betyr å dele en tanke eller en sjel med stemmen/musikken din.»

-Jente, 15 år

«Jeg ville ikke vært den samme uten musikk. Jeg hører på det hver eneste dag og jeg er avhengig av det.»

-Gutt, 15 år

«Musikk betyr mye, det påvirker meg som person, men det finnes ting som betyr mer.»

-Gutt, 14 år

«Justin Bieber» *hjerter* «musikk er en del av hverdagen min.»

-Jente, 15 år

«Når jeg er glad hører jeg på sanger som jeg blir glad av. Og når jeg er trist hører jeg på triste sanger.»

-Jente, 15 år

«#TEAM NAVY - Rihanna Navy – Musikk betyr mye for meg.»

-Jente, 15 år

«Musikk for meg betyr at jeg kan være i min egen lille verden. Det betyr mye.»

-Jente, 15 år

«Det gir meg mye energi og selvtillit.»

-Gutt, 15 år

«Musikk betyr utrolig mye for meg. Hører på musikk hver dag, det gjør hverdagen lettere og bedre.

Musikk kan ikke beskrives, det er ubeskrivelig.»

-Gutt, 15 år

B: Ordforklaringer

Facebook: Er et nettsamfunn, opprinnelig laget for universitetsstudenter og -ansatte i USA. Siden har det spredt seg til andre bruksområder, inkludert venner, skoler og geografiske områder. Det er et sosialt nettverk der brukeren kommuniserer ved at en profil blir opprettet. Der kan en person skrive om seg selv, legge ut bilder og snakke med andre offentlig på profilveggen eller via personlig beskjeder.

Twitter: Er et amerikansk gratis nettsamfunn og en mikroblogging-tjeneste som lar brukerne sende og lese andre brukeres oppdateringer (på engelsk kalt tweets), som er tekstbaserte meldinger bestående av inntil 140 tegn.

Streaming (Strømming): Er overføring av data (som regel video eller musikk) fra en sender til en eller flere mottakere som regel over internett. Streaming kan innebære midlertidig kopiering av data hos mottakeren, men innebærer ikke varig lagring av de mottatte data hos mottakeren, i motsetning til nedlasting.

YouTube: Er verdens største nettsted for opplasting, visning, deling og streaming av videoklipp. Videoklippene kan inneholde lyd, så det er ofte mange som laster opp musikk eller musikkvideoer.

Spotify: Er et svensk musikkstreamingprogram som gir brukerne mulighet til å lytte til musikk fra et stort online lydbibliotek. Spotify tilbyr et bredt spekter av musikk fra både store og små plateselskaper.

WiMP: Er en norsk utviklet musikkstreamingstjeneste som ligner på Spotify. Det er hovedsaklig disse to som blir brukt i Norden. Tjenesten gir full tilgang til avspilling av over 20 millioner låter.

UNGDOM, MUSIKK OG IDENTITET

Formålet med denne spørreundersøkelsen er å studere sammenhengen mellom ungdom, musikk og identitet. Spørreskjemaet omfatter temaer som musikkvaner, mediebruk, humørregulering og identitet knyttet til musikk. Resultatene fra undersøkelsen vil bli brukt i min mastergradsoppgave i psykologi ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

Det er frivillig å delta i undersøkelsen, og alle som deltar er anonyme. Resultatene fra undersøkelsen vil bli presentert slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Du samtykker i å delta ved å fylle ut skjemaet og levere det inn.

Det er viktig for kvaliteten til undersøkelsen at alle spørsmålene blir besvart. Det tar ca 10 - 20 minutter å svare. Har du spørsmål, kontakter du Espen Strømnes (tlf. 976 98 079) eller Hroar Klempe (tlf. 73 59 09 56).

Takk for at du er villig til å delta!

Espen Strømnes, mastergradsstudent

Hroar Klempe, førsteamanuensis, veileder

<p>LES DETTE FØR DU STARTER!</p>	<p>Skjemaet skal leses maskinelt. Vennligst følg disse reglene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bruk svart/blå kulepenn. Skriv tydelig, og ikke utenfor feltene. Kryss av slik: ☒.</i> • <i>Feilkryssinger kan annulleres ved å fylle <u>hele</u> feltet med farge. Kryss så i rett felt.</i> • <i>Sett bare ett kryss på hvert spørsmål om ikke annet er oppgitt.</i>
---	--

A. BAKGRUNNSINFORMASJON

1. Kjønn: ⇒ Jente₁ Gutt₂
2. Alder (oppgi antall år): ⇒ |
3. I løpet av en vanlig dag, hvor mange timer lytter du til musikk? ⇒
Under én
time
1	1 – 2
timer
2	3 – 6
timer
3	7 – 10
timer
4	Over 10
timer
5
☐	☐	☐	☐	☐
4. Hvor interessert er du i musikk? ⇒
Langt under
middels
1	Under
middels
2	Middels
interessert
3	Over
middels
4	Langt over
middels
5
☐	☐	☐	☐	☐
5. Musikklytting via PC
	Flere ganger
daglig
1	Daglig
2	Flere ganger
i uka
3	Ukentlig
4	Sjeldnere enn
ukentlig
5	Aldri
6
1. Hvor ofte lytter du til musikk <i>via PC</i> ?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Hvor ofte bruker du Internett til å finne ny musikk/laste ned nye sanger?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Hvor ofte bruker du streaming-programmer (f.eks. Spotify/Wimp/YouTube) til musikklytting?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Bruker du bærbare spillere (f.eks. mp3-spiller, iPod, mobiltelefon) til musikklytting? ⇒ Ja....₁
Nei..₂

7. Hvor enig eller uenig er du i disse utsagnene?

	Svært uenig 1	Uenig 2	Verken /eller 3	Enig 4	Svært enig 5
1. Å høre på musikk i hverdagen er viktig for meg.....	☐	☐	☐	☐	☐
2. Musikk får meg til å føle meg bedre.....	☐	☐	☐	☐	☐
3. Musikk hjelper hvis jeg er i dårlig humør	☐	☐	☐	☐	☐
4. Jeg kan glemme tid og sted når jeg hører på musikk	☐	☐	☐	☐	☐
5. Jeg får bedre selvtillit når jeg hører på musikk	☐	☐	☐	☐	☐
6. Jeg liker å være alene når jeg hører på ny musikk.....	☐	☐	☐	☐	☐
7. Musikk er med på å bestemme hvilket humør jeg er i	☐	☐	☐	☐	☐
8. Jeg klarer å fokusere når jeg hører på musikk	☐	☐	☐	☐	☐
9. Hvis jeg er sint, kan jeg roe meg ned med musikk	☐	☐	☐	☐	☐
10. Hvis jeg er lei meg, så kan jeg føle meg bedre med musikk til	☐	☐	☐	☐	☐
11. Hvis jeg er glad, blir jeg gjerne gladere ved å høre på musikk	☐	☐	☐	☐	☐
12. Jeg liker å høre på musikk som minner meg om noe/noen	☐	☐	☐	☐	☐
13. Når jeg hører på musikk, er jeg oftest alene	☐	☐	☐	☐	☐
14. Jeg bestemmer musikken etter humøret mitt.....	☐	☐	☐	☐	☐
15. Jeg liker musikk som handler om hva jeg føler.....	☐	☐	☐	☐	☐
16. Jeg hører på musikk når jeg gjør skolearbeid eller andre plikter/oppgaver	☐	☐	☐	☐	☐
17. Når jeg hører på musikk, fokuserer jeg helst på selve musikken.....	☐	☐	☐	☐	☐
18. Når jeg hører på musikk, er den som regel i bakgrunnen.....	☐	☐	☐	☐	☐

8. Hvor enig eller uenig er du i disse utsagnene?

	Svært uenig 1	Uenig 2	Verken /eller 3	Enig 4	Svært enig 5
1. Jeg har en favorittartist eller et favorittband.....	☐	☐	☐	☐	☐
2. Jeg har en eller flere favorittsjangere i musikk.....	☐	☐	☐	☐	☐
3. Jeg har en artist eller et band jeg misliker	☐	☐	☐	☐	☐
4. Jeg har en eller flere sjangere jeg misliker	☐	☐	☐	☐	☐
5. Jeg ser opp til en artist eller et band	☐	☐	☐	☐	☐
6. Jeg føler meg knyttet til en artist eller et band	☐	☐	☐	☐	☐
7. Jeg følger en artist eller et band på sosiale medier (f.eks. Facebook/Twitter).....	☐	☐	☐	☐	☐
8. Jeg idoliserer en artist eller et band	☐	☐	☐	☐	☐
9. Jeg liker å finne min egen musikk.....	☐	☐	☐	☐	☐
10. Jeg føler at musikken jeg hører på forteller andre hvem jeg er	☐	☐	☐	☐	☐
11. Jeg velger en annen type musikk når jeg er alene enn når jeg er sammen med venner..	☐	☐	☐	☐	☐

	Svært uenig 1	Uenig 2	Verken /eller 3	Enig 4	Svært enig 5
12. Jeg liker å dele musikk med venner	☐	☐	☐	☐	☐
13. Jeg liker å få ny musikk fra andre	☐	☐	☐	☐	☐
14. Musikken jeg hører på forteller de andre hvem jeg er	☐	☐	☐	☐	☐
15. Jeg kan se på de andres klesstil hva slags musikk de hører på.....	☐	☐	☐	☐	☐
16. Min klesstil forteller andre hva slags musikk jeg hører på	☐	☐	☐	☐	☐
17. Musikken jeg hører på avspeiler hvem jeg er	☐	☐	☐	☐	☐
9. Hvor enig eller uenig er du i disse utsagnene?	Svært uenig 1	Uenig 2	Verken /eller 3	Enig 4	Svært enig 5
1. Jeg kan dele musikk med alle.....	☐	☐	☐	☐	☐
2. Jeg deler musikk kun med nære venner.....	☐	☐	☐	☐	☐
3. Jeg kan vise min favorittmusikk til hvem som helst	☐	☐	☐	☐	☐
4. Jeg viser min favorittmusikk kun til nære venner	☐	☐	☐	☐	☐
5. Jeg kan vise min favorittmusikk til fremmede på internett	☐	☐	☐	☐	☐
6. Jeg viser bare min favorittmusikk til de jeg kjenner på internett	☐	☐	☐	☐	☐
7. Jeg liker å styre musikken når jeg er sammen med fremmede	☐	☐	☐	☐	☐
8. Jeg liker å styre musikken når jeg er sammen med nære venner	☐	☐	☐	☐	☐
9. Jeg har musikk jeg bare kan høre på når jeg er alene.....	☐	☐	☐	☐	☐
10. Jeg har musikk jeg bare hører på når jeg er sammen med andre	☐	☐	☐	☐	☐
11. Jeg påvirker mine venners musikksmak.....	☐	☐	☐	☐	☐
12. Jeg blir påvirket av mine venners musikksmak.....	☐	☐	☐	☐	☐
13. Mine venner hører på mye av det samme som jeg.....	☐	☐	☐	☐	☐
14. Jeg mener venner lettere vil like hverandres musikk	☐	☐	☐	☐	☐
15. Jeg mener noen er venner bare på grunn av lik musikksmak	☐	☐	☐	☐	☐
16. Mine venner misliker en artist, et band eller en sjanger.....	☐	☐	☐	☐	☐
17. Jeg og vennene mine misliker samme artist, band eller sjanger	☐	☐	☐	☐	☐
18. Jeg mener musikksmak kan fortelle hvordan en person er	☐	☐	☐	☐	☐
19. Jeg går med klær eller merker som forteller hva slags musikk jeg hører på.....	☐	☐	☐	☐	☐
20. Jeg har lyst til å være en musikkartist.....	☐	☐	☐	☐	☐
21. Jeg har lyst til å fremføre musikk foran mange mennesker	☐	☐	☐	☐	☐
22. Jeg hører på den samme musikken som foreldrene mine gjør.....	☐	☐	☐	☐	☐

Husk: Bare ett kryss på hvert spørsmål.

10. Hvor enig eller uenig er du i disse utsagnene?

	Svært uenig 1	Uenig 2	Verken /eller 3	Enig 4	Svært enig 5
1. Jeg har forandret min musikksmak de siste to årene	☐	☐	☐	☐	☐
2. Jeg har forandret min musikksmak de siste seks månedene	☐	☐	☐	☐	☐
3. Jeg har forandret min musikksmak de siste to ukene	☐	☐	☐	☐	☐
4. Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de to neste ukene	☐	☐	☐	☐	☐
5. Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de neste seks månedene	☐	☐	☐	☐	☐
6. Jeg tror jeg vil forandre musikksmak de neste to årene	☐	☐	☐	☐	☐

Til slutt: Vennligst skriv kort om hva musikk betyr for deg! ↓

Vennligst skriv tydelig.

Takk for at du ville svare på spørsmålene!